

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCA • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO

LETO X ŠT. 203

PETEK, 29. JUNIJA 1955

TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 38-933

Hvala lepa za politične naloge!

V številki, ki prinaša precej obširno poročilo o otvoritvi tržaškega velesejja, je milanski gospodarski list *Il Sole* priporočil tudi prikošnostni uvodnik, v katerem je jasno začrtal vlogo Trsta v odnosu do tržaškega zaledja. Moramo reči, da nas je članek iznenadil. Ko se ho'eli izrazi i v bombastičnem žurnalističnem tonu, bi morali reči, da je milanski list vrzel pravo bombo v spodnja očesa ozračje dobre volje, ki so ga ustvarili te dni v Trstu stvarni razgovori z gospodarstveniki iz tržaškega zaledja, ki so prišli na obisk tržaškega velesejja. Skoda, ki jo je ta članek povzročil naporom za obnovo tržaškega gospodarstva in za okrepitev trgovinskih stikov z zaledjem, je neprecenljiva.

Il Sole namreč brez vsake rezerve poročila o težavi tržaških izrednih glavnih nacionalnih naloge Trsta v preteklosti, današnjosti in bodočnosti: da namreč absorbira, preobrazila in poitalizirala s silo svoje nacionalne vitalnosti vse tujerodne zagona, ki se spuščajo iz zaledja proti njegovemu morju. Ako hoče izpolniti to svojo nalogo, mora njegovo gospodarstvo čvesti. To nalogo, ki ustreza življenjskim koristim Italije, izpolnjuje predvsem na gospodarskem področju. Čeprav je izvrševanje te naloge Trsta združeno s stroški za vso Italijo, naj jih Italijani prostovoljno prezejejo nase — nadaljuje list — saj predstavlja ta naloga učinkovito zavarovanje proti znatnim nevarnostim. To tržaško nobenemu markov ne treba torej braniti v njeni popolni gospodarski učinkovitosti, da bo lahko izvršila svojo obrambno nalogo.

Trst se s svoje strani ne sme osamiti. Navezati se mora na vso Italijo, ki ga mora podpreti tudi z izrednimi zakonskimi in finančnimi sredstvi (kakor Sicilijo) ter s kapitalom. Pisce se je ob kakršnikoli članku izrekel proti ustanovitvi proste cone, ki bi Trst carinsko ločila od Italije in ga izročila negotovi bodočnosti Evrope.

Tržaško gospodarstvo ima torej politično nalogo — da ostane tisti kotel, v katerem se prekuhava in topijo vse tujerodne sile iz zaledja — zato naj ga Italija podpre z izjemnimi ukrepi in denarjem. Kakor rečeno, je to naloga, ki so jo Trstu vrtili stari izredniki, ki so jo Trst Trstancov odklanjali. Brez diplomatskih primers se to pravi: Italijani Trst in njegovemu gospodarstvu povsem politično funkcijo in s tem nemogočosti vsak razmah domačih trgovinskih gospodarskih sil, ki so se v preteklosti lahko uveljavljale ob nacionalni na tržaško zaledje, ter tako prisilili megalomani, da išče izredno pomoč — skoraj milijonov — drugod, v Italiji. V resnici pa Trstanci radi sami detali in pokazajo, da lahko posteno živijo od svojega zaledja. Jamstvo za uspeh njihovega dela ne leži samo v izpolnjevanju tistih gospodarskih nalog, ki jih je imel Trst, temveč v njegova naravna lega in jih je izpolnjeval že v preteklosti ter predstavlja njegov arhaiski delček: naloge posrednika med zaledjem in čezmorskimi deželami.

Kot Trstanci obžalujemo, da je bil omenjeni članek objavljen prav med tržaškim velesejjem, ki je dal priložnost za važne in koristne pomenke med predstavniki tržaškega gospodarstva (ter avstrijskega in jugoslovanskega gospodarstva). Čudimo se, da je članek prišel v list, ki je po podpisu londonskih sporazumov začel vso težo odgovornosti, ki si jo je nalozila Italija s prezeženom obljavi v Trstu, ter je vprav roki Jugoslavijo, naj pokaže dobro voljo in pomaga pri reševanju tržaške gospodarske krize. Poskusiti gospodarsko rešiti Trst, a mu hkrati naloziti takšno politično nalogo, predstavlja nerljivo protislovje! Povsem naivno je pričakovati, da bi se tujerodni gospodarski zagoni dali loviti v tržaški kotel, ko jim je pot odprla v svet drugod: v Hamburgh, Bremen, Rotterdam, v Gdanjsku, Gdini, na Reki itd., kjer ne lovijo političnih kalinov.

ENTE FIERA DI TRIESTE
TRŽAŠKI MEDNARODNI VELESEJEM
Nova tržišča preko Trsta
VII. TRŽAŠKI MEDNARODNI VELESEJEM
OD 19. 6. DO 3. 7. 1955
Vzleten v Union des Foires Internationales

Tržaški velesejaj
19. VI - 3. VII 1955
POPUST NA ŽELEZNICAH
Informacije pri upravi TRŽAŠKEGA MEDNARODNEGA VELESEJJA, Viale Appodromo N. 18 in pri naših predstavnikih v Italiji in inozemstvu.

Italijanska zunanja trgovina v letu 1955

Italijanski osrednji zavod za statistiko je objavil naslednje začasne podatke o italijanski zunanji trgovini v prvih treh mesecih 1955 (v oklepaju so navedeni ustrežajoči podatki za isto tromesečje 1954): UVOZ 401,2 (402,431); IZVOZ 249,533 (257,15); PASIVNI SALDO (primanjkljaj) 151,667 (145,281) milijarde lir.

Iz teh podatkov razberemo, da se je sicer zmanjšal uvoz (za 1,231 milijarde ali 0,31%), da pa se je zmanjšal, in sicer v še večji meri, tudi izvoz, in sicer za 7,617 milijarde ali za 2,96%. Pasivni saldo trgovinske bilance se je potemtakem povečal za 6,386 milijarde lir.

Poslabšanje trgovinske bilance gre na rvaš zmanjšane izvoza, predvsem v države OEEC. V te države je šlo namreč lani v prvem tromesečju za 152,062 milijarde lir blaga (59,13% celokupnega izvoza), letos pa za 146,524 milijarde (58,72%), to je za 5,528 milijarde manj. Ker je uvoz iz njih znašal lani 201,029 (49,95% celokupnega uvoza), letos pa 200,360 milijarde (49,94%), gre od skupnega povečanja pasivnega salda 6,386 milijard v breme prometa z državami OEEC celih 4,860 milijard lir ali 76%.

V odnosu do držav, ki so članice Evropske plačilne zveze, se pravi, do držav OEEC, vsehvi britanske in druge prekomorske posesti, držav iz področja angleškega funta in Indonezije, je položaj nekoliko ugodnejši, ker znaša skupni pasivni saldo samo 2,558 milijarde lir; zaslužno za to je pripisati v prvi vrsti zmanjšanemu uvozu iz nebrtanskega področja funta.

V prometu z dolarskim področjem (ZDA, Kanada, Kubo, Haiti, Mehiko, Peru, Urugvaj, Venezuela, Korejo, Filipini, Libanon in Sirijo) sta narasla tako uvoz (od 63,396 na 69,400 milijarde), kakor izvoz (od 32,935 na 37,528 milijarde); kljub temu se je laniški pasivni saldo povečal letos za 1,411 milijarde.

Skupni letošnji promet blagovne izmenjave v prvih treh mesecih je razviden iz naslednje razpredelnice (v milijardah lir):

Skup. držav	Uvoz	Izvoz	Saldo
OEEC	200,360	146,524	- 53,836
Ostalo področje funta	78,058	15,702	- 62,356
Indonezija	1,827	672	- 1,155
Skupaj:	280,245	162,898	- 117,347
Dol. področje	69,400	37,528	- 31,872
Vzhod	15,702	9,457	- 6,245
Druge drž.	35,853	39,650	+ 3,797
Skupaj:	401,200	249,533	- 151,667

Od posameznih držav zavzemajo prvo mesto v italijanskem uvozu ZDA s 14,83% (lani v istem obdobju 13,33%); sledi Zah. Nemčija z 12,58%, Francija s 6,89%, Vel. Britanija s 5,38%, Irak s 5,15%, Avstralija s 4%, Avstrija s 3,90 odst., Saud. Arabija s 3,25%, Holandska z 2,99%, druge arabske dežele z 2,63%, Belgija-Luksemburg z 2,44%, Švedska z 2,10%, Brazilija z 2,094, Argentina z 2,01% itd.

V italijanskem izvozu je bila na prvem mestu tudi Zah. Nemčija z 10,7% (lani 10,10%); sledijo ZDA z 8,23% (lani 7,66%), Švica s 7,74%, Vel. Britanija s 6,96%, Francija s 6,04%, Avstrija s 4,24%, Argentina s 4,10%, Švedska s 3,33%, Holandska s 3,06%, Grčija z 2,70 odst., Belgija-Luksemburg z 2,69%, Jugoslavija z 2,40%, Brazilija z 2,29%, Turčija z 2,08% itd.

Kar zadeva posebej Jugoslavijo, se je laniški uvoz iz nje v prvih treh mesecih povečal od 3,081 milijarde (0,77 odst. italijanskega uvoza) na 4,963 milijarde lir (1,24% uvoza), torej za celih 61,08%; povečal se je pa tudi izvoz v to državo in sicer od 4,533 milijarde lir (1,76% izvoza) na 5,993 milijarde lir (2,40% izvoza), torej za 32,21%, in je bila potemtakem italijanska trgovinska bilanca proti Jugoslaviji v tem tromesečju aktivna za 1,030 milijarde lir.

Kakor je iz navedenih podatkov razvidno, je nevarniška točka italijanske zunanje trgovine v okviru Evropske plačilne zveze, ali točneje, Organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje. Saldo trgovinske bilance je pasiven v odnosu do večine članic te organizacije, zlasti tudi do najmočnejših dobavitelj in odjemalk, t. j. Zahodne Nemčije, Francije in Vel. Britanije; saj je letos prvega v prvem tromesečju za 23,003, do druge 12,572 in do tretje 4,211 ali skupaj 40,386 milijarde od skupnih 151,667 milijard lir primanjkljaja.

Znaten je tudi primanjkljaj v blagovni izmenjavi z ZDA, ki je znašal konec marca 38,969 milijarde lir.

Zemljsko olje ali nafta, ki se v predelavi (destilaciji, rafinaciji) deli v glavnem na bencin, svetilno olje (petrolej), srednje ali plinsko olje in olje za mazanje, je danes v pravem pomenu besede prva svetovna sila. Tehnične iznajdbe zadnjega stoletja, uporabljene v najširšem obsegu od držav in posameznikov (avtomobili, letala i. dr.), ki za pogon nujno potrebujejo tako gorivo, so temu srovinemu produktu pripomogle do neslutene uporabe; s tem se je seveda povpraševanje po njem vprav histerično povečalo. Brez tega naravnega produkta si današnji promet ne moremo niti zamisliti in zato ni čudno, če so si za koncesije naftnih polj države in petrolejske družbe vedno bolj v laseh in nastajajo iz tega nadvse nevarna politična trenja. Zato si tudi razne države in družbe na vse kriplje prizadevajo, da odkrijejo na svojem teritoriju nova naftna polja, da bi tako postale neodvisne od tujih držav in poleg tega se drugim prodajale to tekoče zlato. Včasih se jim to tudi posreči, če večkrat pa je vse iskanje za to tekočo rudo zaman in velikanske vsote kapitala gredo pri tem v nič.

Učenjaki in raziskovalci so ugotovili, da je nafta večinoma v določeni pasovih zemeljske oble. Tak pas bi bil nekako severno od ekvatorja

Po vrstah blaga je Italija uvozila in izvozila v prvih treh mesecih letos naslednje količine:

Poljedelski, gozdni, lovski in ribolovski proizvodi: Uvoz 115,042, izvoz 39,431 milijarde lir.

Rudniški in drugi slični proizvodi: Uvoz 96,525, izvoz 3,125 milijarde lir.

Industrijski proizvodi: Uvoz 189,633, izvoz 26,977 milijarde lir.

Na posamezne industrijske panoge od pade (prva številka velja za uvoz, druga za izvoz):

Zivilska in sorodna industrija: 28,472 — 23,941 milijarde;

tobačna industrija: 0,272 — 0,103 milijard;

kožna in krznarska industrija: 1,736 — 1,408 milijarde;

tekstilna industrija: 14,289 — 37,802 milijarde;

oblačilna, opremljena industrija: 0,608 — 8,254 milijarde;

lesna industrija in pluta: 9,472 — 3,274 milijarde;

papirna industrija: 7,293 — 1,401 milijarde;

tiskarska in izdajateljska industrija: 0,462 — 0,669 milijarde;

razna industrija: 7,295 — 11,988 milijarde lir.

Nasproti istemu lanskemu obdobju je znatnejši padeč znamenoval uvoz proizvodov mehanične industrije (nad 10 milijard) ter izvoz proizvodov tekstilne industrije (nad 9 milijard) in mehanične industrije (3,5 milijarde), znatnejši porast pa uvoz nekovinskih rudnin (nad 8 milijard) in živilskih proizvodov (3,3 milijard) ter izvoz proizvodov metalurške industrije (nad 6 milijard) in kemičnih proizvodov (2,5 milijarde lir).

Dr. D. S.

Trgovina med Italijo in Jugoslavijo napreduje

Italijanski uvoz glavnih vrst blaga, ki ga delno ali pretežno dobavlja Jugoslavija, je znašal v času 1953 — konec februarja 1955:

Blagovne skupine	1953	1954	jan.-febr.	jan.-febr.
		1954	1955	
konji, glav	44,834	27,250	6,142	6,471
govedo, glav	63,230	81,169	8,194	35,940
meso, sveže in zmznjeno	38,600	39,470	4,353	10,191
jajca	19,108	23,993	2,444	5,031
riba, sveže in zmznjeno	24,107	24,933	3,173	4,805
volna, neprana	83,594	69,325	14,389	13,271
baker	73,825	91,561	15,093	11,735
tesan les	429,716	601,450	54,140	78,154
rezan les	852,297	1,009,009	119,470	142,376

Površina, na kateri so sadili rž v Italiji, je znašala leta 1938 148.466 ha, leta 1951 se je povečala na 184.000 ha, v letu 1954 pa kar na 184.000 ha. Kot napovedano, bo letošnji obseg z ržem zasejane površine globlino manjši.

Inž. Barbalic je optimist

Izjava „Gospodarstvu“ o izmenjavi med Trstom in Jugoslavijo

Naš urednik je obiskal inž. Iva Barbalica, glavnega tajnika Zvezne zbornice za zunanjo trgovino v Beogradu, ki je prišel v Trst na obisk velesejja. V imenu bralcev „Gospodarstva“ mu je postavil nekatera vprašanja. Inž. Barbalic je rad ugodil tej želji in odgovoril na postavljena vprašanja brez vsakega obotavljanja:

1) Tržaški poslovni krogi so zaskrbljeni, ker se novi tržaški regionalni sporazum ne izvaja. Ali bi nam lahko povedali, iz katerih razlogov je bila uporaba tega dogovora odložena?

»Tržaški regionalni sporazum, se ni bil ratificiran. Izmenjava blaga se lahko vrši po starem sporazumu. Treba je samo pokazati dobro voljo.«

2) Ako smo dobili obveščeni, obstajajo dolocene težave tudi pri uporabi splošnega italijansko-jugoslovanskega trgovinskega sporazuma. Tako se je v Trstu razširil glas, da italijanska oblastva ne dajejo uvoznih dovoljenj za uvoz jugoslovanske goveje živine, ki ni bil liberaliziran z rimskim sporazumom.

»Res je, da se jugoslovanska živina ne izvaža v Italijo v dogovorjenem tempu, temveč samo v manjših količinah.«

3) Kakšne vtise ste odnesli iz svojih stikov s predstavniki tržaškega gospodarstva življenja in pogledu na italijansko razvoj trgovinskih odnosov med Trstom in Jugoslavijo? Čuti smo, da ste si ogledali petrolejsko čistilno »Aquilin« in tovarno ladijskih strojev pri Sv. Andreju, ki pripada Združenim jadranskim ladjedelnicam (CRDA)?

»Obstaja dobra volja, da se ti odnosi razvijejo; realne možnosti za ožje sodelovanje so dane prav pri omenjenih dveh tovarnah.«

4) Ali Zbornica za pospeševanje trgovine med Trstom in Jugoslavijo lahko upa, da bo pri izvrševanju svojih nalog natekla na razumevanje pri jugoslovanskih trgovinskih zbornicah, če posebno pri Zvezni zbornici za zunanjo trgovino?

»Za razvijanje petrolejskega razmahnila. Tako so n. pr. leta 1900 ZDA naftne 63.621 sodov zemeljskega olja, leta 1914 pa že 714.000 sodov. Poهبه na Bliznjem vzhodu so prihajala na plan bogati naftni vrelci. Perzija (Iran) je postala poleg drugih držav glavni dobavitelj nafte za svetovni trg. Dovolj znana je afera bivšega perzijskega ministrskega prednika Mosadeka z angleško petrolejsko družbo, kjer je šlo za to, kdo bo v budoče izkoriščal petrolejske vrelce. Skoraj vse nove države, ki so nastale po prvi vojni na tem področju, se ukvarjajo s tem poslom. Med njimi so glavne Iran, Irak in Savdova Arabija. Koncesije za izkoriščanje teh

fotografska, fonografska in kinematografska industrija: 0,721 — 0,159 milijarde;

metalurška industrija: 29,104 — 12,949 milijarde;

mehanična industrija: 54,841 — 51,971 milijarde;

predelovalna industrija rudnin - nekovin (brez derivatov petroleja in premoga): 6,385 — 5,308 milijarde;

kemična in podobna industrija: 27,844 — 43,353 milijarde;

gumska industrija: 0,839 — 4,397 milijarde;

razna industrija: 7,295 — 11,988 milijarde lir.

Nasproti istemu lanskemu obdobju je znatnejši padeč znamenoval uvoz proizvodov mehanične industrije (nad 10 milijard) ter izvoz proizvodov tekstilne industrije (nad 9 milijard) in mehanične industrije (3,5 milijarde), znatnejši porast pa uvoz nekovinskih rudnin (nad 8 milijard) in živilskih proizvodov (3,3 milijard) ter izvoz proizvodov metalurške industrije (nad 6 milijard) in kemičnih proizvodov (2,5 milijarde lir).

Dr. D. S.

gostiljara, je znašal v času 1953 — konec februarja 1955:

Blagovne skupine	1953	1954	jan.-febr.	jan.-febr.
		1954	1955	
konji, glav	44,834	27,250	6,142	6,471
govedo, glav	63,230	81,169	8,194	35,940
meso, sveže in zmznjeno	38,600	39,470	4,353	10,191
jajca	19,108	23,993	2,444	5,031
riba, sveže in zmznjeno	24,107	24,933	3,173	4,805
volna, neprana	83,594	69,325	14,389	13,271
baker	73,825	91,561	15,093	11,735
tesan les	429,716	601,450	54,140	78,154
rezan les	852,297	1,009,009	119,470	142,376

1948-1950 se je z ržem zasejane površina zopet dvignila na 138.000 ha, leta 1951 se je povečala na 184.000 ha, v letu 1954 pa kar na 184.000 ha. Kot napovedano, bo letošnji obseg z ržem zasejane površine globlino manjši.

Dr. D. S.

gostiljara, je znašal v času 1953 — konec februarja 1955:

Blagovne skupine	1953	1954	jan.-febr.	jan.-febr.
		1954	1955	
konji, glav	44,834	27,250	6,142	6,471
govedo, glav	63,230	81,169	8,194	35,940
meso, sveže in zmznjeno	38,600	39,470	4,353	10,191
jajca	19,108	23,993	2,444	5,031
riba, sveže in zmznjeno	24,107	24,933	3,173	4,805
volna, neprana	83,594	69,325	14,389	13,271
baker	73,825	91,561	15,093	11,735
tesan les	429,716	601,450	54,140	78,154
rezan les	852,297	1,009,009	119,470	142,376

1948-1950 se je z ržem zasejane površina zopet dvignila na 138.000 ha, leta 1951 se je povečala na 184.000 ha, v letu 1954 pa kar na 184.000 ha. Kot napovedano, bo letošnji obseg z ržem zasejane površine globlino manjši.

Dr. D. S.

gostiljara, je znašal v času 1953 — konec februarja 1955:

Blagovne skupine	1953	1954	jan.-febr.	jan.-febr.
		1954	1955	
konji, glav	44,834	27,250	6,142	6,471
govedo, glav	63,230	81,169	8,194	35,940
meso, sveže in zmznjeno	38,600	39,470	4,353	10,191
jajca	19,108	23,993	2,444	5,031
riba, sveže in zmznjeno	24,107	24,933	3,173	4,805
volna, neprana	83,594	69,325	14,389	13,271
baker	73,825	91,561	15,093	11,735
tesan les	429,716	601,450	54,140	78,154
rezan les	852,297	1,009,009	119,470	142,376

Med Jugoslavijo in Burmo se je v zadnjem času pospešila trgovinska izmenjava. V prvih treh mesecih tega leta so jugoslovanska podjetja sklenila več pogodb za izvoz industrijskih izdelkov v vrednosti 232.000 dolarjev. Jugoslavija bo dobavljala Burmi 100 tovornih vagonov, nadalje cement, silnične cevi, salonske plošče, žebelje itd. Letos je Jugoslavija iz Burme uvozila za 200.650 dolarjev blaga, predvsem riža in tikovega lesa. V začetku letošnjega leta je Jugoslavija ustanovila v Burmi jugoslovanski tehnično komercialni urad. Strokovnjaki tega urada sodelujejo pri raznih tehničnih delih v okviru programa za industrializacijo Burme, a jugoslovanski geologi pri geoloških raziskavanjih v Burmi.

BIRMANSKO NAROČILO JUGOSLOVANSKI ELEKTRIČNI INDUSTRIJI. Podjetje „Invest-Importe“ iz Beograda si je zagotovilo birmansko naročilo za dobavo 400 trofaznih spremenjalcev 11 kw za električno centralo v Birmo. V natečaju za to naročilo so bila tudi ameriška, nemška in japonska podjetja.

CSR RAZŠIRILA TRGOVINO Z BURMO

Iz Ranguna poročajo, da je burmanska vlada dovolila uvoz velike količine najrazličnejšega blaga iz češkoslovaške, čeprav je uvoz pod strogim nadzorstvom, ker primanjkuje Burmi devize. Burmanska vlada je izdala vrsto novih dovoljenj za uvoz češkoslovaškega blaga, kakor vseh vrst papirja, muzikalnih instrumentov, športnih predmetov, konzerv, fotografskih predmetov, pisalnih strojev, klobukov, plavila, železnih verig vseh vrst, naokovnih proti soncu, pivu, sadju itd. Doslej se Čehi izvažajo v Burmo samo pivu in nekaj tkanin.

Kanadska vlada je sklenila odpraviti Kanadski mednarodni velesej, ker se je pokazalo, da ne prinaša kanadskemu gospodarstvu koristi, ki jih je pričakovalo. Sejem so namreč izkoristili predvsem tujja podjetja iz Amerike, Evrope in Azije, ki so s svojimi propagandno izdajali kanadski podjetja. Kanadski gospodarski krogi odobravajo v splošnem ta ukrep kanadske vlade, »Financial Post« iz Toronta pa je proti njemu. Kar

Po paviljonih VII. tržaškega mednarodnega velesejma

Važni gospodarski pomenki s predstavniki zalednih držav Jugoslavije in Avstrije

Programatične besede velesejskega predsednika

Pri otvoritvi je prvi spregovoril inž. Ernest Sospisio, predsednik velesejske uprave. V uvodu je omenil prevzem oblasti s strani italijanske uprave, nakar je govoril o pomenu in napredku samega sejma. Poudaril je potrebo, da bi se obnovili tesni stiki med Trstom in sredozemskimi trgovi. Govoril je obširno o vlogi Trsta kot križišča prometnih struj med Srednjo Evropo in industrijskimi področji Severne Italije, med Podonavjem in Bliznjim vzhodom ter čezmorskim deželami sploh. »To je bilo poslanstvo Trsta v preteklosti in mora biti poslanstvo našega mesta tudi v bodočnosti,« je izklical inž. Sospisio. Na obzorju se kažejo znamenja obnove; saj gre že 36% vsega prometa iz tržaškega pristanišča proti deželam ob vzhodnih obalah Sredozemskega morja. »Ta ugodni razvoj po tradicionalnih pomorskih smerih se vključuje v našo pomembno dejavnost — v dejavnost tržaškega pristanišča kot posrednika prometa Srednje Evrope kakor tudi v obsežne interese Italije.« Predsednik je nato poudaril potrebo po večji skladnosti med italijanskimi velesejmi; podpore naj bi bili deležni zlasti tisti velesejmi, ki imajo zdravilo poslago.

Glede letošnje sejske prireditve je dejal, da je napravila korak naprej, in nato nadaljeval: »Z velikim zadovoljstvom lahko zabeležimo med nam najbolj zveste sodelavce Jugoslavijo, ki sodeluje že sedmici; Avstrijo, ki je prisotna šesto leto, Grčijo, Madžarsko, Nemčijo in Indonezijo, ki sodelujejo drugič. Na sedanjem VII. velesejmu pozdravljamo prvič Libanon, Sirijo in Jordanijo, prijateljske dežele, ki prihajajo sicer iz oddaljenih predelov Sredozemlja, a so nam zelo blizu, če upoštevamo trgovske odnose, ki jih je imel z njimi Trst v preteklosti.« Predsednik je izrazil prepričanje, da bodo te tri države sodelovale tudi na bodočih sejmih. Glede na veliko število letošnjih razstavilcev (1444, ki razstavljajo blago iz 32 držav) gleda predsednik z optimizmom v prihodnost Trsta.

Izjave ministra Tambronija

Verski obred je opravil mons. Gli-gio kot predstavnik tržaškega škofa Santina, nakar je povzel besedo minister za trgovino mornarico Tambronij. Dejal je, da bi tržaški velesej lahko označili kot severni sejem Sredozemlja, katerega predstavlja Trst v njegovih zvezah s Srednjo Evropo. V Trstu se začne Italija in konča; s Trstom je ves italijanski narod danes in bo ostal v bodoče. Trst je skrajna predstava krščanske in latinske civilizacije zahodnega sveta. Že v Neaplju je dejal, kjer je odprl mednarodno razstavo plovlje, da je preveč sejmov. Sejmi morajo imeti svojo osnovo v gospodarski proizvodnji; samo z zunanjim bleeskom jih ni mogoče opravičiti. Nato je min. str Tambronij poudaril, da je razvila italijanska gospodarstva v okviru povojnega gospodarskega vzpona Zahoda. Rekel je, da ima Trst svojo posebno funkcijo in da je treba tržaški sejem še razviti ne samo s pobudami posameznih Tržačanov, temveč tudi s državnimi pomočmi. V bodoče naj se Italija na tržaškem sejmu predstavi

TRST MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

Živahna tiskovna konferenca ing. Barbalica

Kakor smo poročali že v zadnji številki, sodeluje letos Jugoslavija na tržaškem sejmu s kolektivno razstavo, hkrati pa je močno zastopana tudi na IV. lesni razstavi v okviru tržaškega velesejma. Tudi z delegiranjem visokih predstavnikov jugoslovanskega gospodarstva je hotela Jugoslavija pokazati svoje zanimanje za tržaški velesej, pripomoči k njegovemu uspehu in s tem k napredku tržaškega gospodarstva. Njena želja, da po svojih močeh pripomore k zboljšanju gospodarskih razmer v Trstu, je prišla zlasti do izraza pri trgovinskih pogajanjih z Italijo, ki je na željo Jugoslavije sklenila poseben regionalni sporazum za trgovinsko izmenjavo med Trstom in neposrednim tržaškim zaledjem. Po tem sporazumu, ki na žalost še ni bil uveljavljen, se bo promet med Trstom in tem zaledjem Dojavil.

Med jugoslovanskimi gospodarstveniki sta prišla na sejem tudi predsednika Trgovinske zbornice Slovenije in hkrati tudi predsednica Zveze trgovinskih zbornic v Jugoslaviji g. Marčič in g. Barbalica, predsednik Zveze trgovinskih zbornic Slovenije. Med predstavniki jugoslovanskega gospodarstva prisostvovala tudi jugoslovanski generalni konzul Mitja Vošnjak in trgovinski predstavnik Jugoslavije v Trstu ing. Feliks Vrbanc.

V uvodu je ing. Barbalica izjavil, da se gospodarski odnosi med Jugoslavijo in Italijo ugodno razvijajo. Poleg tega obstajajo posebni gospodarski jugoslovanski interesi v Trstu, saj je zanimanje Jugoslavije izrazilo že prvo leto obstanka tržaškega velesejma s kolektivno razstavo in posebnimi razstavami. Gospodarski odnosi med Trstom in jugoslovanskimi področji, ki ga obkrožajo, so se razvijali že v preteklosti, vendar ne do tiste mere, ki bi jo želeli. Vedno so obstajale upravne težave; upamo, da bodo te

narodom Sredozemlja in Srednje Evrope ter pokaže svojo gospodarsko silo. Mirna ekspanzija evropskih narodov, ki bo prišla v kratkem bolj do izraza, bo dala Trstu nove možnosti za uveljavljanje. Tu v Trstu si bodo lahko podali roke ljudje v spravo, da bi ustvarjali dobrine za vse človeštvo.

Po otvoritvi si je minister v spremstvu generalnega komisarja Palamare, župana Bartolija in drugih predstavnikov krajevnih oblastev ter predsednika velesejskega odbora, na kolektivni razstavi Jugoslavije ga je sprejel jugoslovanski predstavnik v Trstu Mitja Vošnjak. V jugoslovanskem paviljonu so gostom ponudili domačo slivovko.

Raj želi Avstrija

Med sejmskimi »ndevici« so bili gotovo najbolj pomembni avstrijski, jugoslovanski in levantski že zaradi tega, ker sta prvi dve med zalednimi državami najpomembnejši za Trst, medtem ko so tri države z Bliznjega vzhoda Jordanija, Sirija in Libanon, ki so letos prvič prišle na tržaški velesej, stari klienti tržaškega pristanišča.

Avstrijski so si izbrali za svoj dan torek 21. junija. Zanimiva je bila tiskovna konferenca, ki jo je ta dan imel na sejmu dr. Franc Korinek, glavni tajnik Zvezne avstrijske gospodarske zbornice na Dunaju. Prisotna sta bila tudi avstrijski generalni konzul P. Zedtwitz in poleg njega avstrijski trgovinski delegat v Trstu Viljem Pace. Pri ogledu sejma so se avstrijski predstavniki zanimali še posebej za razstavo plovljega holdinga Finnare in Združenih jadranskih lad-jednic — CRDA.

V svojem poročilu na tiskovni konferenci je dr. Korinek označil pogled avstrijskih gospodarskih krogov na Trst. Z zadostjenjem je ugotovil, da se tržaški velesej siri. Avstrijski sledijo s posebnim zanimanjem razvoju tržaškega gospodarstva. Nedavno je Avstrija pridobila svojo neodvisnost in to jo postavlja pred nova vprašanja. Kakor je Avstrija pripravljena rešiti ta vprašanja, tako kaže tudi Trst voljo, da prouči novi položaj, ki je nastal po proglasitvi avstrijske neodvisnosti. Avstrijsko gospodarstvo želi, da bi se iz Trsta razvila donosna luka.

V ta namen je treba okrepiti plovlne proge iz Trsta in izpopolniti luko, da bo lahko uspešno tekmovala s severnimi lukami in z Reko. Konkurenca med temi lukami je ostra.

O pomenu avstrijskega tranzita čez Trst govori dejstvo, da je 85% uvoza skozi tržaško pristanišče avstrijskega izvora in 75% izvoza predstavlja avstrijski izvoz skozi Trst. Dr. Korinek je se poudaril, da je 20% avstrijskega čez Trst iz Stajerske. Da bi se tranzit čez Trst pospešil, je treba olajšati plovnost na Jadrani, zmanjšati pristaniške stroške in znižati pristaniške tarife za tranzit. Ob zaključku svojega govora je dr. Korinek izjavil, da vose Avstriji storil v korist Trsta vse, kar je v njihovi moči.

Po njegovem govoru se je razvila živahna razprava, ker so prisotni vinarji postavili vrsto vprašanj o vprašanjih, ki zadevajo Trst in Avstrijo. Avstrijski trgovinski delegat v Trstu Viljem Pace je proti večeru priredil čajanko v restavraciji pri Obelisku na Opčinah. Med gosti je bil tudi generalni komisar dr. Palamara.

lanko v kratkem odstranjene in da bo prišlo do ugodnega razvoja. Prav ta namen ima že podpisani sporazum, ki pa še ni bil uveljavljen in ki bo prav gotovo okrepil trgovinske odnose. Poleg tega računamo tudi na ostale oblike gospodarskega sodelovanja, za katere je obstajajo ugodni pogoji, kot je n. pr. tehnično sodelovanje z Združenimi jadranskimi ladjednicami, s petrolejsko čistilnico »Aquila« in ostalimi podjetji.

Ing. Barbalica je izrazil nato svoje prepričanje, da se trgovinski odnosi med Trstom in Jugoslavijo lahko razvijejo brez upravnih težav v pomembno korist za obe strani. V tem smislu pozdravlja ing. Barbalica vsako pobudo v imenu Zvezne zbornice za znanjo trgovino. Tako posebej pozdravlja nedavno ustanovljeno Zbornico za okrepitev izmenjave med Trstom in Jugoslavijo, ki bo v veliki meri pripomela, da bi se vzajemni gospodarski odnosi razvijali v ozračju polnega razumevanja.

Upamo, da bo Trst, ki je v preteklosti predstavljal v določenem smislu oviro za razvoj gospodarskih odnosov, v izpremenjenem ozračju lahko postal stikališče dveh gospodarstev.

Po teh izjavah ing. Barbalica se je vnela živahna in napeta razprava, ki se je izpreplela skoraj v polemiko. Povzročil jo je zlasti poseg dr. Gronija, člana tržaške trgovinske zbornice, ki je hotel današnje trgovinske odnose med Trstom in Jugoslavijo prikazati v drugi luči, kakor so v resnici. Zanimal je nazadovanje prometa med Trstom in jugoslovanskimi sosednimi področji. Ing. Barbalica je izrečno poudaril, da bi se rad izognil vsaki polemiki, ter je pojasnil, da je znašal jugoslovanski izvoz skozi Trst v letošnjem januarju še 161 milijonov lir, a je v marcu padel na 85 milijonov lir. Poslej se nenehno na zadnje. Na zadevno vprašanje dopisnika agencije »Tanjug« je ing. Barbalica odgovoril, da Jugoslavija ne dela nobenih težav za izvajanje tržaškega regionalnega sporazuma. (Kakor smo že večkrat poudarili, se ta sporazum, ki predvideva dvakratno povečanje dosedanj regionalne izmenjave in od katerega so si tržaški trgovci toliko pričakovali, še vedno ne izvaja. Poleg tega še niso bile odstranjene težave pri izdajanju uvoznih in izvoznih dovoljenj v Trstu, medtem ko je bila izmenjava med Italijo in Jugoslavijo skoraj povsem liberalizirana).

Predsednik velesejske uprave ing. Sospisio je glede tržaškega regionalnega sporazuma pripomnil, da ta še ni bil ratificiran in da predvideva po-

dvoytev trgovinske izmenjave v pripravi s sedanjim sporazumom, ki je bil sklenjen tik pred prehodom oblasti na Tržaškem. Predsednik je dodal, da je za tržaške trgovske poslovne kroge politično vprašanje rešeno; ostala pa je vrsta gospodarskih vprašanj, katere je treba urediti med Jugoslavijo in Trstom. Tržaški trgovci razume potrebo jugoslovanskega trga in bi rad bil najugodnejši posrednik v trgovini med Italijo in Jugoslavijo. Trst ponuja svoje usluge in ne bo biti pozabljen v teh gospodarskih odnosih. Trst hoče koristno sodelovati ne samo pri lokalnem trgovinskem prometu s sosednimi jugoslovanskimi področji, temveč tudi med Jugoslavijo in vsoto Italijo.

Ing. Barbalica je pripomnil, da ima Jugoslavija prav gotovo velik interes, da postane Trst stikališče med gospodarstvom Italije in Jugoslavije; vendar je vse odvisno od možnosti in konkurenčne sposobnosti Trsta. Poleg tega ima Jugoslavija tudi velik interes, da se okrepi trgovinska izmenjava med Trstom in sosednimi jugoslovanskimi področji. To zanimanje Jugoslavije je v skladu z željami številnih trgovskih in industrijskih tržaških podjetij. Z jugoslovanske strani bodo storili vse mogoče, da bi se obstoječi sporazumi pričeli čimprej ugodno izvajati.

V zvezi z vprašanji predstavnika rimske obveščevalne agencije ANSA je ing. Barbalica omenil jugoslovanske naročila pri tržaških ladjednicah CRDA in čistilnici Aquila. Naročila pri CRDA se gibljejo v višini 1 milijona dolarjev in bodo po vsej verjetnosti še povečana. Pri ustanovitvi Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Beogradu so mnogo razpravljali o tehničnih odnosih med Jugoslavijo in Italijo, ki so dobri. Izvoz jugoslovanskega lesa je tako narastel, da je Italija zdaj na prvem mestu, s tržaškega lesnega trga pa je Jugoslavija na žalost praktično odsotna. Glede vprašanja, kateri oddelki je velesejima predvsem zanimajo jugoslovanske kroge, je inž. Barbalica omenil, da Jugoslavija potrebuje predvsem stroje, prometna vozila, električni material itd.

Ob zaključku tiskovne konference je ing. Sospisio še enkrat v imenu tržaških gospodarskih krogov poudaril, da hoče biti Trst stikališče med italijanskim in jugoslovanskim gospodarstvom. Tržačani so prepričani, da se bo ta pomembna tržaška funkcija o-

SEM TER TJA PO SEJMU

Pestra slika jugoslovanskega izvoznega blaga

Tržaški velesejem je tesno povezan z usodo tržaškega gospodarstva. Vodstvo sejma si vztrajno prizadeva, da bi sejmu dalo dokončno obliko, a hkrati daje samo splošnem tržaškemu gospodarstvu učinkovite sunke, da bi ga porinilo iz sedanjega mrtvila. Vodstvu pomagajo podjetja Tržačani z različnimi vzpodbudami in na svetvi pa tudi s tem, da razstavljajo ali ga obiskujejo.

Pravzaprav imamo v Rocolu dva sejma: dnevnega in nočnega. Dnevni je bolj tih in miren. Podnevi prihajajo na sejmišče le redki obiskovalci, in sicer taki, ki si hočejo ogledati razstavljene stvari, zvečer pa se preseli v Rocol tako rekoč ves Trst. Ni ga Tržačana, ki ne bi srečal zvečer tam svojih prijateljev in znancev.

IZDELKI ITALIJANSKE INDUSTRIJE

Kakor na vsakem sejmu je tudi letos bogato zastopana italijanska proizvodnja vseh vrst strojev, orodnih in ladijskih strojev, precizne mehanike, pa tudi tekstilna industrija, predvsem proizvodnja umetnih vlaken. Pomnost zbujajo najnovejši izdelki za opremo stanovanj. Na sejmu razstavljajo pohištvo poleg tržaških podjetij (Zerija), tudi nizozemska podjetja iz Italije, predvsem z Beneškega.

Zanimanje vzbujajo močnejši traktorji Ansaldo Fossati, od katerih so prodali do zdaj v Jugoslavijo 1671, v stalo inozemstvo pa le 1295 komadov. V steklenem paviljonu Finnare je vredno si ogledati približno 3 metre dolg model ladje »Cristoforo Colombo« v oddelku CRDA pa še mnogo večji prerez modela ladje za prevažanje nafte.

Na prostem je videti celo vrsto mehaniziranih plugov in drugih strojev tovarne Toselli za obdelovanje zemlje, med njimi je plug orjak za izkopavanje jarkov za nove trine in sadne nasade 3,5 m dolg in 2,5 m širok, ki reže 1 m globoko v zemljo in za katerega je potreben traktor 110 konjskih sil. Pred vzhodom v lopo B sta tudi dve frezi Šimur, o katerih smo že pisali v našem listu, in sicer freza z Dieselmotorjem 9-40 konjskih sil in freza na petrolej 8 konjskih sil. Značilno za tržaški velesejem je dejstvo, da teh dveh strojev ni razstavljal švicarska tovarna, ampak jih je razstavil tržaški trgovec.

TRI DRŽAVE Z BLIZNJEGA VZHODA

Letos so se prvič udeležile tržaške sejske prireditve tri države Bliznjega vzhoda: Sirija, Libanon in Jordanija. Njihova udeležba ni tako važna zaradi razstavljene blaga, temveč bolj zaradi stikov, ki so bili s tem obnovljeni med obojnimi državami in Trstom. Tudi Irak je odposlal svoje odposlanca na tržaški velesejem. Tem državam so bili posvečeni trije dnevi, na katerih so se njihovi predstavniki sestali s predstavniki tržaškega velesejma in tržaškega gospodarstva sploh. Poročila o rezultatu teh pomenkov so zelo ugodna. Trst je v tem pogledu pravzaprav zaostal za Barjem, ki prireja posebne sejsne posvečene izmenjavi z Vzhodom.

KAJ IMAJO GRKI

Grki prodajajo v svojem paviljonu razne predmete, med temi porcelanaste krožnike z grškimi motivi (1200 lir za komad). Med raznim drugim blagom razstavljajo tudi tkanine, ki pričajo o napredku te industrijske panoge v Grčiji. Tudi Grkom je bil posvečen poseben dan (pretekli torek). Na sejem je prisel grški poslanik iz Rima.

krepla. Izrazil je svoje upanje, da obstaja tudi na jugoslovanski strani prav takšna dobra volja; to bo privedlo do nadaljnega zboljšanja trgovinskih odnosov v obojestransko korist.

Uprava tržaškega velesejma je jugoslovanskim gostem priredila v restavraciji pri Obelisku na Opčinah svečano kosilo. Popoldne so se predstavniki jugoslovanskega gospodarstva sestali s predstavniki Zbornice za okrepitev trgovinske izmenjave med Trstom in Jugoslavijo v začasnih prostorih pri podjetju SIMA. Zvečer je jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak v prostorih jugoslovanskega predstavništva priredil sprejem, katerega so se udeležili predstavniki ital-tržaških oblastev — med njimi tudi generalni glavni komisar dr. Palamara, kvestor dr. Marzano, podprefekt dr. Maciotta, tržaški podžupan ing. Visintin, načelnik tiskovne urada dr. Ridomi, italijanski generalni konzul v Kopru dr. Albertario; nadalje predstavniki tržaških gospodarskih krogov, kakor rag. Ulessi (v imenu CRDA), dr. Addobati (tajnik trgovinske zbornice), predstavniki Zbornice za okrepitev pospeševanja med Trstom in Jugoslavijo, ravnatelj Aquile dr. Guicciardi i. dr.

JUGOSLOVANSKI DELEGAT V TRGOVINSKI ZBORNICI

V petek dopoldne je ing. Barbalica, glavni tajnik Zvezne zbornice za znanjo trgovino, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na tržaškem velesejmu, obiskal predsednika tržaške Trgovinske zbornice kap. A. Cosulich, s katerim sta govorila o raznih vprašanjih v zvezi z regionalnim tržaškim trgovinskim sporazumom, ki je bil podpisan v Rimu.

V dopoldanski urah so se ing. Barbalica, predsednica Trgovinske zbornice Slovenije Mara Dermastja in ostali jugoslovanski gospodarstveniki, ki so prišli v Trst, sestali s predstavniki Slovenskega gospodarskega združenja, ter se z njimi razgovorili o gospodarskih vprašanjih v zvezi z gospodarskimi odnosi med Trstom in Jugoslavijo ter posredniško vlogo Trsta v trgovini med Italijo in Jugoslavijo. Pred odhodom iz Trsta je jugoslovanska delegacija obiskala predsednika tržaške velesejskega ing. E. Sospisio in ga pozdravila na obisk zagrebškega velesejma ter razstave vina na »Gospodarskem razstavšču« v Ljubljani. Ing. Sospisio je ob vabilu sprejel.

UVOZ IZVOZ
Zalogo električnega orodja in
nadmestnih delov za avtomobile
TRST — CL. CORONEO, 20 Tel. 24-955

rano in suho zelenjavo. V izvozu vin se nahaja na šestem mestu. Letna proizvodnja znaša povprečno okrog 4.800.000 hektolitrov raznih vrst vin, ki so zelo cenjena zaradi ostankov alkohola in ekstrakta, ki ga vsebujejo in zaradi svojih aromatičnih lastnosti: čistega okusa in buketu.

Proizvodnja gozdarstva in lesne industrije Jugoslavije so že dolgo znani in cenjeni na svetovnih tržiščih. To se posebno velja za izdelke iz trdega lesa, predvsem hrastovega in bukovca, 85% jugoslovanskega lesa za kurjavo gre v Italijo. Tudi mehak, žagan les zavzema vidno mesto v jugoslovanskem izvozu na italijanskem tržišču,

Pogosto berejo v časopisju vesti o sintetičnih snoveh, ki prihajajo v vsemogočih različnih na tržišče in vedno bolj izpodirajo mnogotere naravne snovi, ki so se nam nekaj zdale nenadomestljive. Kljub temu kljubuje še marsikateri naravni proizvod proizvodom kemičnih tovarn. Eden teh je pluta, 2 do 5 cm debela plast, ki se ustvarja na delu in velja drevesa plutoveca (Quercus suber L.). Takoj naj še to omenim, da ni pluta le v obrabi pred navalom vodnih sintetičnih proizvodov. Nasprotno: iz leta v leto naraščata gospodarski in tehnični pomen plute.

Debilo plutoveca je močno, a ne do-seže velike višine, ker se kaj kmalu nad zemljo razveji v krepke veje. Krošnja plutoveca je velika ter zelo razvejana. Plutovec zraste običajno v višino 10 m. Vendar obstajajo tudi do 30 m visoki plutoveci, obsega 2,5 m. Niso znani točni podatki o tem, kakšno starost doseže to zanimivo drevo. Vemo pa za plutovec, ki so 250 let stari. Vsekakor je brez pomena, da bi želeli vzgojiti zelo stare plutove. To pač zato, ker preko 150 let stara drevesa ne dajejo več dobre plute.

Plutovec uspeva v deželah ob Sredozemskem morju — in to predvsem v zapadnem delu — pa tudi v obrobem pasu ob Atlantskem oceanu. Ponekod so ga poskušali vzgojiti tudi drugod, a poskusi niso uspešni. V Združenih ameriških državah so hoteli zasadi s plutovcem obalo Tihega oceana, Rusi pa obrežje Črnega morja; tudi v Južnoafriški uniji skušajo udomaćiti plutovec.

Oglejmo si proizvodnjo plute! Na prelomu iz preteklega v to stoletje je znašala svetovna proizvodnja 80.000 ton. Danes proizvajajo posamezne države:

Zasajena površina	Letna proizvodnja
Portugalska	690.000
Španija	340.000
Alžir	440.000
Franc. Maroko	310.000
Francija	150.000
Tunis	110.000
Italija	80.000
Španski Maroko	40.000

Na površini 1 hektara pridobimo 50 do 217 kg. V nekaterih deželah, predvsem na Portugalskem, goje plutovec smotno v skrbno urejenih nasadih, nekaterih sadovnjakih. Ponekod tvorijo plutovec velike gozdove, ki pokrivajo gričevja in širne doline; takšna kulture plutoveca pa opazamo na Sardiniji.

Pluta sestoji iz prožnih stanic, v katerih je zrak. Kemična analiza pa nam pove, da je pluta iz 58% suberina, 22% celuloze, 12% lignina, 5% vode, 2% cerina ter še manjših količin raznih drugih snovi.

Specifična teža plute znaša 0,20 do 0,25. Torej je pluta ena najlažjih snovi. Prav zato jo v veliki meri uporabljamo za izdelovanje rešilnih naprav ter mnogoterih ribiških pripomočkov.

Ker je v plutinih stanicah hermetično zaprt zrak ter znaša njega vsebina 50 in še več odst. celokupne pro-

tako da je Jugoslavija s 177.429 kub. metrov na drugem mestu v italijanskem izvozu tega artikla. Izvoz trdega žaganega lesa je zelo pomemben za jugoslovanski eksport. Italija zavzema v tem pogledu drugo mesto v jugoslovanskem izvozu. Na važnem mestu so izdelki jugoslovanskih lesnih tovarn, ki jih poznajo po vsem svetu po kakovosti in raznolikosti. Ti izdelki so predvsem: vse vrste bukovih in hrastovih parketov, zaboji, leseni sodi in kadi, stoli navadni in iz upog-njenega lesa, vse vrste pohištva za dom in za pisarno.

Azbest, opeke in strešna opeka imajo stalne potrošnike v Italiji, Avstriji, Zahodni Nemčiji in na drugih tržiščih. Pomane so opeke iz raznih krajev Istre in Vojvodine. Jugoslovanska steklarska industrija danes uspešno proizvaja razne vrste stekla od lahkega ročno pihanega, navadnega in dekoriranega za domačo uporabo pa do strojnopihanega stekla najmodnejšega načina. Jugoslavija izvažata tudi steklo za farmacevtske namene, kakor tube, ampule in fiole, zlasti pa ravno steklo raznih debelosti in dimenzij.

Po izdelkih jugoslovanske domače obrti je veliko povpraševanje po svetu že mnogo let zaradi prefinjenosti njihove izdelave in obilnosti barv in motivov. Med njimi zavzemajo najvažnejše mesto preproge, čipke, vezane garniture, prti, vezane ženske bluze, otroške obleke, copate itd. Prav tako so cenjeni tudi filigrani in zlati izdelki. Znaše so orientalske preproge iz Makedonije. V Sarajevu izdelujejo vse vrste tkanin in ročno vezanih orientalskih preprog. Pirotske preproge izdelujejo letos na tržaškem velesejmu. Tivornica preprog Jovan Mikic v Subotici proizvaja vezane perzijske preproge vseh velikosti in vzorcev, ki jih kupujejo skoraj vse evropske kakor tudi prekomorske dežele.

Jugoslavija ima zaradi svojega zemljepisnega položaja in podnebja v izobiličju razne vrste sadravnih želešč in tobaka, ki jih v inozemstvu radi kupujejo. Zlasti je treba omeniti gojenje maka, iz katerega dobivajo opij. Raznolikost podnebja in razne vrste zemlje v Jugoslaviji omogočajo saditev več vrst in tipov tobaka visoke kakovosti. V Jugoslaviji proizvajajo predvsem tobak za cigarete, ki je večina orientalskega tipa.

Na letošnjem sejmu je razstava in prodaja zelo lepih slovenskih knjig. Zeleni bi, da bi se v bodoče precej razširila in spopolnila še s hrvatskimi in čenejsimi slovenskimi knjigami, da bi si jih mogli obiskovalci sejma nabaviti, ker pride človek v tržaških knjigarnah zelo težko do slovenske knjige. Dobro bi bilo tudi, da bi se jugoslovanska vlada zavzela za to, da bi

stornine plute, je ta snov odlična zvočni in toplotni izolator. Pri navedenju fizikalnih lastnosti plute je treba opozoriti tudi na njeno veliko prožnost.

Pluta ne gnije. Pluta je skoraj popolnoma nepropustna za pline, vodo, alkohole, eter, olja.

Obriranje plute je važno opravilo. Vsaka država ima zadevne predpise, ki ščitijo plutine nasade pred uničenjem zaradi nepravilnega izkoriščanja. Običajno olupijo plutovec prvič takrat, ko ima 10 do 12 let starosti. Luptenja potem ponove vsaki 8 do 12 let. Najprimernejši čas za to opravilo je v juniju in juliju. V prvih dveh letih po lupljenju zraste največ mlade plute, namreč 4 do 6 mm. Vsako nadaljnje leto pa zraste vedno manj nove plute. V devetem letu zraste le za dobra 2 mm plute.

V času devetih obriranj na 120 let staro drevo približno 220 kg plute. Letno proizvodnjo 300.000 ton plute nam da 120 do 150 milijonov pluto-

cev! Pluto prodajajo v balah po 80 kg. Nje debelino izražajo v »rtah«. 1 španska črta je 2,257 mm.

V krajih, kjer raste plutovec, uporabljajo kmetje pluto za surovo. Iz nje izdelujejo podplate za svojerzstne coklje ter posodo, v kateri hranijo pižake. Pomembna pa je industrijska predelava plute. Na prvem mestu je izdelovanje zamaškov. Nadaljnji industrijski proizvodi iz cele plute so plutaeste folije, tropске čelade, raznovrstni ročaji, plutovina za čevljarstvo industrijo, rešilni pasovi ter razni izdelki iz plute, ki jih uporabljamo pri ribolovu.

Izredno obširno področje pa obsega tista panoga industrije, ki se bavi s predelovanjem zrnate plute. Iz malih plutinih delcev napravajo z uporabo različnih vezilnih snovi ali pa tudi brez njih raznovrstne plošče, ki jih uporabljamo na najrazličnejših področjih, a v veliki meri predvsem v stavbarstvu.

Ing. M. P.

ATOM IN ZIVLJENJE

Ameriški učenjaki še vedno raziskujejo posledice vseh atomskih bomb, ki so jih ameriški letalci vrgli na Hirošimo in Nagasaki (na Japonskem) avgusta 1945. Zanimaja jih zlasti učinek radijskega izžarevanja na človeški organizem. Zdjaj proučujejo vprašanje, ali ljudje, ki so jih opazili atomski žarki pri umrejo, kakor bi sicer. Pri tem proučujevanju so zadel na vprašanje, ki danes zanima pravzaprav vse človeštvo, in sicer kateri je pravzaprav glavni vzrok staranja in smrti človeka. Raziskovanje, ki so izvršili v Hirošimi, bo morda privedlo do novih odkritij na tem področju in usmerilo izvedenec, ki iščejo sredstva za podaljšanje življenja, na novo pot.

NAJVEČJE LADJE PETROLEJKE NA SVETU

Za prevažanje nafte na svetovna tržišča se potrebuje ogromno ladijske tonaje. Kakor znano, služijo temu namenu posebne ladje, ki imajo vgrajene tanke ali cisterne. V zadnjih letih vedno bolj večajo obseg cistem. S takimi ladijskimi kolosi hočejo prehraniti na prevoznih stroških. Tako n. pr. je bila junija 1953. leta v hamburškem pristanišču splovljena ladija-petrolejka »Tina Onassis«, ki ima 58.514 t vodnega odriva in nosilnost 45.242 t; dolga je 236,4 m, široka 29, vzgred (natovorjena) 11,52 m. V tem času je bila to največja ladija-petrolejka na svetu. Zgradili so jo za grškega brodarja Aristotele Sokrata Onassisa. Če je ta ladija polno natovorena, ne more pluti skozi Panamski, niti ne skozi Šueški prekop, ker je globina teh prekopov samo 11,5 m.

Odlično za gradnjo takih ocean-skih velikankov so gospodarski razlo-

za slovenske knjige in časopise od-padla carinska meja.

Na Avstrijski razstavi

Avstrijski razstava je letos mnogo bolj enotno in okusno urejena, kot je bila v prejšnjih letih, njena vsebina pa je bolj uboga. Njena glavna naloga je menda propaganda za turizem v Avstrijo. Razstavljalec je v avstrijskem paviljonu 29 in 7 po drugih pavil

RADIO TREVISAN

TRST, ULICA S. NICOLÒ 21 - TEL. 24-018

Originalni angleški hladilniki znamke **LEC:**

priprave za segrevanje in ohlajevanje prostorov, hladilniki na pritisk 100 l 200 volt hladilniki 160 l za bare in sladoledarne

Slovito švedsko podjetje **ELECTROLUX** nudi najnovejše

hladilnike s 45, 70, 90, 140, 170, 206 zmogljivosti 220 volt na petrolej ali na tekoči plin.

Sesalnike za prah, stroje za čiščenje.

Pralne stroje, motorje za čolne. Jamstvo 10 let.

Direktno uvažanje franco Jugoslavija.

Hladilniki **CROSLY-BREDA** na pritisk

170 l L. 159.000 franco Trst

225 l L. 199.000 franco Trst

Jamstvo 5 let

Jakob Vatovec Nasl.

TRST - Via Torrebiana 19

Tel. 23-587, 37-561

UVOZ IZVOZ

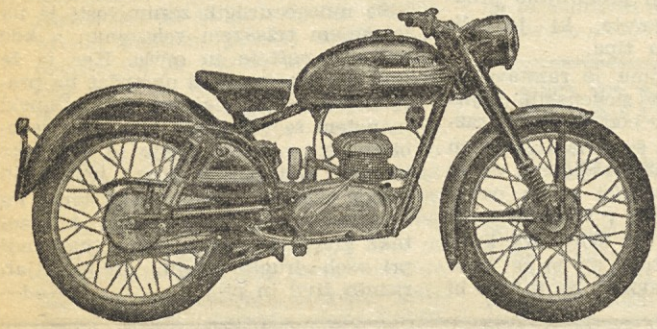
KOLONIALNEGA BLAGA
INDUSTRIJSKIH KEMIČNIH
TEHNIČNIH PREDMETOV
TKANIN IN OBLEK

POŠILJA TUDI DARILNE PAKETE

MELILLO ALFREDO

Trieste-Trst V. Antonio Caccia 3. Tel. 96-039

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK ZA MOTOCIKLE „PARILLA“ in „BIANCHI“. Zastopnik in zaloga biciklov znamke „MELILLO“ - „BENOTTO“ - „BIANCHI“. Zaloga specialnih biciklov za dirkače in zaloga nadomestnih delov za motocikle in bicikle

Motocikel PARILLA (Milan)

Mehanična delavnica za popravila, revizijo in obnovo avtomobilskih motorjev in motorjev za motorna kolesa in motokuterje.

Autogaraža: „S. Giusto“ V. Antonio Caccia 10 - Tel. 90 159

IMPEXPORTTRST - ULICA CESARE BATTISTI 23-I
Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT - TRIESTEUVAŽA: IZVAŽA:
vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Zastopnik in glavna zaloga:

ZADRUŽNI KONZORCIJ TRGOVCEV Z JESTVINAMITRST
Ul. Valdirivo 3
Telefon 35-034

Tordka

SILA JOŽEF

UVOZ IZVOZ

Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehki in trdi les, jamski les in za kurjavo

TRST - Ulica F. Filzi št. 23 - Telefon 37-004

UFFICIO RAPPRESENTANZE

ADAMIČ GIUSEPPE

rappresenta:

S. A. COMMERCIO IN GENERE

Importazione esportazione CAPODISTRIA

DELLAMARIS

Importazione esportazione pesce conservato e fresco.

FRUCTUS

Azienda Cooperativa, importazione esportazione frutta e verdure CAPODISTRIA.

COOPERATIVA Import export BEUGRAD

TRIESTE, Via Valdirivo 13 I, tel. 28-449 - 31-996

GOSPODARSKO

RAZSTAVIŠČE

LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA

priredi od 3. do 11. IX. 1955

I. MEDNARODNO RAZSTAVO VIN

RAZSTAVA VIN VSEH EVROPSKIH VINORODNIH DRŽAV. - PREMIRANJE VIN PO MEDNARODNI KOMISIJI. - NAJMODERNEJŠI VINOGRADNIŠKI KLETARSKI STROJI IN NAPRAVE

Vse informacije daje: „Gospodarsko razstavišče“ Ljubljana, Titova 50, tel. 31-322 - Telegram: Razstavišče Ljubljana JUGOSLAVIJA

KMETOVALCI IN VRTNARJI, OBIŠČITE NAS!

TRGOVINA KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA
TRST
STRADA VECCHIA PER ISTRIA

TELEFON ST. 41-176

Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrstna semena lastnega pridelka in inozemska - Trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice itd. - Poljedelski stroji in druge potrebštine

Transadria d. d.

IMPORT - EXPORT

Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 5/II - Telefon: ul. Cicerone 30214 - Scalo Legnami 96716

„RIBIČ PIRAN“

Specializirano podjetje za izvoz vseh vrst svežih rib

Piran tel. 51 Telegram: Ribič-Piran

M. SANCINTRIESTE, Ul. F. Filzi 5
Telefono No. 35-519

Concessionario esclusivo per la Provincia di Trieste e Conti locali Jugoslavi della S. A. OFFICINE MECCANICHE BERTONI & COTTI BERCO - COPPARO (Ferrara):

Macchine e attrezzature per la riparazione di autoveicoli
Macchine utensili-Rettificatrici

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANAGORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA
Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo**JUGOLINIJA**

RIJEKA - Poštni predal 379

Telegrami: RIJEKA 26-51, 26-52, 26-53
Teleprinter: JUGOLINE 02526

VZDRŽUJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGE

Z/NA JADRAN - SEV. EVROPA vsakih 10 dni

SEV. AMERIKA vsakih 15 dni

BLIŽNJI VZHOD vsak teden

DALJNI VZHOD vsak mesec

GRČIJA in TURČIJA vsakih 15 dni

Zastopstvo v Trstu: „NORD-ADRIA“, Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI - Telegrami: „NORD-ADRIA“ Trieste - Tel.: 37-613, 29-829 Urad: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št. 1

SPECIALIZIRANA MEHANIČNA DELAVNICA „DIESEL“

ALBIN GOMBAČ

Trst - Ulica dell'Agro 10 - Trst

TELEFON 96-130

Moderno opremljena s specializiranim osebjem za revizijo vseh vrst motorjev avtomobilov, kamionov, motornih koles ter ladijskih motorjev.

Stroji z veliko preciznostjo za retifikacijo.

Dobava originalnega materiala nemških, angleških, italijanskih znamk. - Postrežba zanesljiva in točna po zelo ugodnih cenah.

„Jovan Mikić“

FABRIKA TEPIHA I VUNENIH JASTUČIČA ZA MAZALICE

ORIENTAL CARPETS WEAVING FACTORY
TISSENDERIE DES TAPIS ORIENTAUX
ORIENTALISCHE TEPPICHWEBEREI

PROIZVODI: Rukom čvorene vunene tepihe persijskega tipa u svim veličinama i desinama a po želji kupaca. Vunene jastučiće za mazalice lokomotiva i vagona.

TELEFON 15-62, 20-36

Telegram: MEKRA EXPORT PUT J. N. A. BROJ 29

SUBOTICA

YUGOSLAVIA

Ulica S. Giusto 16
Tel. 93-609

PROJEKTIRANJE MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV IN VODOVODNIH INSTALACIJ - KLEPARSTVO

„LA CASA DEL CINGHIALE“

TRIESTE

Sede legale: VIA DONOTA 1 - Tel. 36-556

DEPOSITO A MILANO

presso Michele Seppilli Via Nirone, 8

Tel. 804-149 - 871-515

UVOZ IZVOZ

SVINJSKEGA IN OSTALEGA USNJA

JAZBAR STANISLAV

UVOZ-IZVOZ

vseh vrst blaga za stavbeništvo

Vezane plošče vseh vrst

T R S T

Urad in skladišče: Scalo legnami - Tel. 44-552

Oglašajte v

„GOSPODARSTVU“!

ELEKTRO-INSTALACIJSKO PODJETJE

Ambrožič Milan

TRST, UL. BOCCACCIO ŠT. 10

Sprejemamo vsa popravila in naročila za nova instalacije vseh vrst električnih napeljav

Pokličite našo telef. št. 29 322

Se priporočamo

Trgovsko izvozno podjetje za domačo in umetno obrt
Ljubljana, Mestni trg 24
Telefon 21-407, 20-308
Telegram: DOMEXPORT

NUDIMO: ročno kleklane čipke, leseno galanterijo, zobotrebce, izdelke umetne obrti in lončarstva. - Na drobno prodajamo v naših trgovinah v Ljubljani, Cankarjeva 6, Kardeljeva 4, Trg Revolucije 5, Mestni trg 24 in v sezonski trgovini na Bledu.

Predstavnništvo za Trst in Italijo: ing. Andrej Čok, via Beato Angelico 8, tel. 48-057

Za ročno kleklano čipko: Josip Didič, Trst, via Carducci 10, tel. 24-931.

Cenjenim odjemalcem se priporočamo za nakup

SLOVENIJALES

LJUBLJANA - TITOVA ULICA 1/A - TELEFON 20-563

NAJVEČJE SLOVENSKO
PODJETJE ZA IZVOZ LESA
IN LESNIH IZDELKOV

IZVAŽAMO:

Mehak in trd žagan les - Gozdne proizvode - Celulozni les - Drva za kurjavo - Vezane in panel plošče Stole iz upognjenega lesa - Zaboje - Ogje - Furnirje Parkete - Lesene hiše - Lesno galanterijo - Lesovinske plošče - Pisarniško in stanovanjsko pohištvo Serijsko in luksuzno pohištvo znamke „O P E X“

OBIŠČITE NAS NA VELESEJMU V LESNEM PAVILJONU!

LJUBLJANA EXPORT

EXPORT - IMPORT

LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA

P. O. BOX 328 - TEL. 20263 - 20333 - TELEGR.: LUBEX

IZVOZ:

Mesni in klobasičarski izdelki - Mesne konzerve - Čreva - Mlečni izdelki - Sadni sokovi in pulpe - Konservirane povrtnine - Mineralne vode - Cigarete

UVOZ:

Prehranjevalni in kolonialni predmeti

ESPORTA:

Carni insaccate - Carni conservate Budella - Derivati di latte, polpa e succhi di frutta - Verdure conservate - Acque minerali - Sigarette

IMPORTA:

Prodotti alimentari e coloniali

Obiščite nas na Velesejmu, kjer prodajamo kranjske klobase in cigarete!

„VINO KOPER“

Veletrgovina z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami:

Izvažamo pristna istrska vina:

Refošk
Malvazija
Borgundec
Kabernet
Merlot
Mistela
in sladka **Malvazija**

Potrebne informacije dobite v paviljonu VINO KOPER in VINO EXPORT UMAG postavljenem v gastronomskem oddelku tržaškega velesejma.

Naš stalni predstavnik za Trst:

Dr. SIMONIĆ Z. Trieste, via Commerciale, 5/II

Telefon 29-039

Slovenija Vinovabi: v svoj paviljon na velesejmu poleg paviljona "B".
Nudimo izbrana BELA IN RDEČA VINA, SLIVOVKO, TERAN IN KRANJSKE KLOBASE. PIVO UNION ČRNO IN BELO.

Vse informacije glede izvoza zgoraj navedenega blaga, prejemete v paviljonu Slovenijavino. SE PRIPOROČAMO!

PRILIKOM VAŠEG DOLASKA U TRST
POSJETITE U VAŠEM INTERESU**MAGAZIN ENGLJSKIH ŠTOFOVA**

TRST - ULICA SAN NICOLÒ BROJ 22 - TELEFON 31-138 - TRST

PRODAJA NA VELIKO I MALO ORIGINALNIH ENGLJSKIH ŠTOFOVA ZA MUŠKA I ŽENSKA ODIJELA UZ NAJNIŽE CIJENE.

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ST. 10/I. - TELEFON ST. 11-08

vestnik

SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

OPOZORILO

Tajništvo Slov. gosp. združenja opozarja vse svoje člane, da se je preselilo v nove prostore ul. F. Filzi št. 8, telefon 37-988.

POSLOVNI KOLEDAR

Do 5. julija morajo proizvajalci in posilsti sodavice, umetnih in naravnih mineralnih vod, leda in sveže ribe plačati davke na poslovni promet za preteklo leto blaga izvršene prodajalcem na drobno v mesecu juniju 1955.

Do 8. julija morajo delodajalci, katerih obrati so podvrženi nezgodnemu zavarovanju, predložiti Zavodu za nezgodno zavarovanje izkaz mezd, izplačanih v prvem polletju 1955, in nakazati temu zavodu zavarovalno premijo v drugo polletje 1955.

Do 10. julija morajo trgovci, popravilnice, trgovski zastopniki in prodajalci za radio- električne aparate material predložiti koncesionarnemu zavodu za radijske oddaje pole vpisnih prejemkov in izdati teh aparatov in materiala v mesecu juniju 1955.

Do 10. julija morajo delodajalci predložiti Zavodu za Soc. skrbstvo (INPS) izpolnjene obrazce V 4 G, S. c. 2 (za zaposlovalce) in G, S. art. 2 (za obrtnike).

plačevanju socialnih prispevkov

VI.

Vse osnovne in dopolnilne prispevke za socialna zavarovanja plačujejo vseh ostalih italijanskih pokrajinah, razen v tako imenovani Multiskij kraji, ki je bila do leta 1918 del Avstro-ugarske monarhije, z lepljenjem posebnih znakov, ki jih izdaja Zavod za socialno skrbstvo, na zavarovalne knjižice (tesseere). Pri nas se vsi osnovni in dopolnilni prispevki, razen za hišne pomočnike po lestvici št. 4, plačujejo v prvotni neposredno Zavodu za socialno skrbstvo na podlagi obračuna prispevkov in dajatev. Obracun mora delodajalec izpolniti na posebnih obrazcih ter ga poslati najkasneje deset dni po preteku vsakega meseca Zavodu za socialno skrbstvo. Isti obrazci služijo tudi za plačilo bolniških prispevkov, katere potem Zavod izroči pristojnemu zavodu za bolniška zavarovanja. Tako se plačevanje prispevkov pri nas zelo preprosto in enostavno.

Najlepše nam bo plačevanje prispevkov ponazorili praktični primeri.

Vzemimo najprej za primer kvalificiranega industrijskega delavca, ki prejema celotno tedensko plačo 11 tist. lir. Delodajalec bo moral zanj plačati naslednje tedenske prispevke za socialna zavarovanja:

- 1) osnovnih prispevkov po lestvici št. 1 razred 6 L. 24.-
- 2) dopolnilnih prispevkov po lestvici št. 5:
 - a) za pokojninski sklad (1.000 x 9) L. 990.-
 - b) za sklad proti jetiki (1.000 x 2.60) L. 286.-
 - c) za brezposelnost (1.000 x 2) L. 220.-
- 3) prispevkov v okviru »maksimuma« po lestvici št. 6, to je od L. 5400 x 32,90 (31.40 + 1.50) L. 1776.60

Skupaj na teden L. 3296.60

*) Od tega zneska si bo delodajalec pri plači pridržal eno tretjino prispevka, to je 3%, ali v našem primeru 330 lir. Vse ostale mora plačati sam.

Vzemimo drug primer uslužbenca v trgovini, ki prejema redno celotno mesečno plačo v znesku L. 1200. Zanj bo moral delodajalec plačati Zavodu za socialno skrbstvo naslednje mesečne prispevke za socialna zavarovanja:

- 1) osnovnih prispevkov po lestvici št. 1, razr. 7 L. 120.-
- 2) dopolnilnih prispevkov na temelju celotne plače po lestvici št. 5:
 - a) za pokojninski sklad (52.000 x 9) L. 4680.-
 - b) za sklad proti jetiki (52.000 x 2.60) L. 1352.-
 - c) za brezposelnost (52.000 x 2) L. 1040.-
- 3) prispevkov v okviru »maksimuma« po lestvici št. 6, to je od L. 22.500 x 21.20 L. 4770.-

Skupaj na mesec L. 11.962.-

*) Od tega zneska bo moral uslužbenec plačati eno tretjino, ali 3%, to je L. 1.560, ki mu jih bo odtegnil delodajalec pri plači.

Opomba: V obeh primerih je treba k prispevkom za socialna zavarovanja pristeti še prispevke za bolniško zavarovanje, ki ga pri nas kakor smo že razložili — plačujejo po Zavodu za socialno skrbstvo. Višino teh prispevkov bomo razložili v posebnem članku kmalu.

Preden zaključimo poglavje o prispevkih za socialna zavarovanja, moramo omeniti še zavarovanja kmetijskih delavcev.

Z razliko od plačevanja socialnih prispevkov drugih socialnih zavarovanj kakor smo ga doslej opisali, to je z neposrednim plačilom skoraj vseh prispevkov v gotovini Zavodu za socialno skrbstvo, razen po lestvici št. 4, se prispevki za socialna zavarovanja kmetijskih delavcev plačujejo Zavodu le posredno na temelju davčnih spisikov, e-nako kot posredni davki. Za sestavljanje imenskih spisikov kmetijskih delavcev za določitev tako imenovanih »ekvivalentnih kmetijskih prispevkov« (Contributi unificati dell'agricoltura), za njihovo izterjanje in plačilo Zavodu za socialno skrbstvo in drugim ustanovam za obvezna zavarovanja skrbi Osrednja komisija v Rimu. Sestavljena je iz funkcionarjev Ministrstva za delo, predstavnikov delodajalcev in delavcev. Komisija ima svoj osrednji urad v Rimu, za vsako pokrajino pa po en pokrajinski urad s komisijo. Pokrajinski komisiji predseduje prefekt. Glavna naloga komisije je določitev letnega povprečja o potrebi delovne sile za vsak hektar obdelane zemlje; pri ocenjevanju upošteva rodovitnost ter ozemljenost lego zemljišča (dolinska, gorška, gozdna itd.).

Na temelju centive, ki jo izvede pokrajinska komisija ter prijave, ki jo predložijo kmetijski delodajalci sami, določijo potem višino prispevkov za vsa socialna zavarovanja v kmetijstvu razen za brezposelnost, kakor smo omenili med opombami pod lestvico št. 1. Prispevke višjejo nato v davčne spis-

ke (ruole) pod naslovom »enotnih kmetijskih prispevkov«. Proti vpisom v te spiske je dovoljen priziv, in sicer v prvi stopnji na pokrajinski urad za enotne kmetijske prispevke, v drugi stopnji pa na Ministrstvo za delo.

Enotne kmetijske prispevke plačujejo vsi kmetijski delodajalci po površini in množini potrebne delovne sile, medtem ko imajo pravico do socialnih dajatev samo tisti kmetijski delavci, ki so vpisani v osebne imenske spiske pri občinah njihovega bivališča. Seznamni so razdeljeni v razne vrste kmetijskih delavcev, kakor na primer v stalne kmetijske delavce, dnevničarje, polovničarje itd. Seznane morajo župani javno objaviti, ker je proti njim mogoče vložiti priziv po enakem postopku, kakor smo ga opisali zgoraj glede enotnih prispevkov.

Prepis imenskih spisikov kmetijskih delavcev pošlje pokrajinskemu sedcu Zavoda za socialno skrbstvo, da poskrbi za neposredno plačilo pripadajočih dajatev vsem upravičencem tega zavarovanja.

Enotni kmetijski prispevki obsegajo prav vsa socialna zavarovanja, razen proti brezposelnosti, to je zavarovanja za invalidnost, starost in potomoce, za pomoč delavskim sirotam, proti jetiki in za bolniška zavarovanja. V zavarovanju so vključeni poleg osnovnih tudi vsi dopolnilni prispevki ter prispevki za družinske doklade. Iz enotnih kmetijskih prispevkov je izključeno zavarovanje proti nezgodam na delu, ker se zadevni prispevki še vedno plačujejo s posebno dokladom na osnovni zemljiški davek, vendar so vsi kmetijski delavci zavarovani tudi proti nezgodam na delu.

Ker imamo pri nas povečini kmetička posestva z neposrednimi obdelovalci (samostojni kmeti-lastniki), je treba omeniti, da se pri določanju enotnih kmetijskih prispevkov na temelju letnega povprečja o potrebi delovne sile za vsak hektar zemljišča najprej odbi-je domača delovna sila, kar pomeni, da se morebitni prispevki odmerijo le na razliko med domačo in potrebno tujo delovno silo. Dejansko plačujejo enotne kmetijske prispevke samo kmetije, ki

uporabljajo tujo delovno silo, to je kmetijske delavce.

Uradniki in upravni kmetij ter delavci na kmetijah, ki niso poljedelci (na primer vozniki, kolarji, kovači, zidarji itd.), ter kmetijski delavci v podjetjih nekmetijske stroke ne plačujejo prispevkov za socialna zavarovanja na podlagi davčnih spisikov, temveč kakor vsi ostali delavci in uslužbeni; vendar prejemajo vse socialne dajatve neposredno od Zavoda za socialno skrbstvo.

Za družinske doklade v okviru »maksimuma« (glej poglavje o celotni in maksimalni plači po lestvici št. 6) plačujejo delavci na kmetijah, če so ali niso poljedelci, po 49 lir prispevka za vsak delovni dan; uradniki pa 14% od plače v okviru »maksimuma«.

F. V.
(Se nadaljuje)

Postave in delo

NOVI RAZSODI

Razsodišče za minimalne mezde je znova podaljšalo veljavnost nekatereh razsodov za tiste namešence in delavce, za katere ne veljajo kolektivne delovne pogodbe, in sicer:

1. z veljavnostjo do konca oktobra 1955 za uslužbence v pisarnah odvetnikov, pravnih zastopnikov, diplom. računovodij in komercialistov, davčnih svetovalcev, hišnih upraviteljev in trgovskih izvedencev;
2. z veljavnostjo do konca januarja 1956 za uslužbence pri spedijskih in pomorskih agencijah;
3. z veljavnostjo do konca marca 1956 za uslužbence: a) pri obrtnikih-vulkanizatorjih, b) pri potujočih zabavnih podjetjih (circusih itd.), c) pri podjetjih, ki izdajajo in tiskajo dnevnike in periodične liste; d) v konjskih mesnicah, e) v dnevnih hotelih.

Vsebinska razsodov je ostala v vseh primerih bistveno nespremenjena; samo za uslužbence v dnevnih hotelih so uvedene z veljavnostjo od 1. aprila dalje nove draginske doklade.

MACCHINE UTENSILI
fattore base dell'industrializzazione
A LATNE MAŠINE
temeljni faktor industrijalizacije

L'industria italiana delle macchine utensili ha una tradizione ormai consolidata da recenti brillanti affermazioni in tutto il mondo.

Essa tende al costante perfezionamento dei suoi prodotti, lo studio razionale delle strutture, delle prestazioni e delle tolleranze, per il progresso di tutta la produzione industriale.

L'UCIU promuove gli studi tecnici ed economici del settore e attribuisce alle macchine prodotte dalle ditte ad essa associate, che rispondano a determinati requisiti, un marchio di qualità depositato e protetto a norma di legge.

Per informazioni:
**UNIONE COSTRUTTORI ITALIANI
MACCHINE UTENSILI**
Via G. Giardino, 4 - Milano
Tel. 896-212

Za obavještenja obratite se na:
**UNIONE COSTRUTTORI ITALIANI
MACCHINE UTENSILI**
Via G. Giardino, 4 - Milano
Tel. 896-212

**EXPORT - IMPORT
ZEMALJSKIH PLODOVINA I
NJIHOVH PRERADJEVINA**

Zagreb, Praška 2/II

Centrala: 39-044
Direktor: 66-583
Izvoz-uvoz: 36-012, 37-109, 23-610
Devizni obračuni: 37-736

Telefoni:
Telex: 02-110
Telegram: Voce Zagreb

IZVOZIMO: sve vrste suvežeg suhog voća i povrća te njihovih predeljevina, a specijalno — suhi vrganj, suhu dalmatinsku višnju "Marasku", višnjev sok od višnje "Maraske", voćne pulpe, suhe šljive, badem, orah, lešnjak, pečlinji med, šljivovicu, sumpke plovce, urođicu, mekinje i ostalu stočnu hranu.

UVOZIMO: južne voće, kolonijalnu robu i druge poljoprivredno-prehrambene proizvode.

ESPORTA frutta fresca e secca, verdure, polpe e succhi di frutta, marasche, prugne secche; frutti di bosco e simili.

KRONIKA

ZA SKLICANJE TRZASKE PRISTANISKE KONFERENCE

Trije senatori italijanske komunistične stranke so senatu predložili resolucijo, ki poziva vlado, naj čimprej izkoristi državno posojilo v znesku 34 milijard lir za dvig tržškega gospodarstva in skliče mednarodno konferenco o tržškem pristanisku, ki je bila predvidena v londonskih sporazumih med Italijo, Jugoslavijo, ZDA in Vel. Britanijo. Poleg tega poziva senat vlado, naj vskladi delovanje jadranskih luk — Trsta in Benetk — in sicer tako, kakor veleva naravno zaledje teh luk. Ministri Villabruna je sprejel predlog, naj se čimprej skliče mednarodna konferenca o uporabi tržškega pristanišča.

SPREMENBA PRI JUGOSLOVAN- SKEM PREDSTAVNIŠTVU

Ing. Feliks Vrbanc, načelnik trgovinskega oddelka pri jugoslovanskem predstavništvu je bil v Trstu; na njegovo mesto pride dr. Bogo Premelj iz oddelka za zunanjo trgovino pri Gospodarskem Svetu v Ljubljani. Ing. Vrbanc se svojim taktom prikupil vsem tržškim gospodarstvom krogom ter se z vztrajnim proučevanjem poglavlja v tržške gospodarske probleme. Zelimu mu mnogo uspeha tudi na novem mestu!

ZBORNICA ZA POSPEŠEVANJE TRGOVINE MED TRSTOM IN JUGOSLAVIJO (Camera per l'incremento del commercio fra Trieste e la Jugoslavia) ima začasen naslov: Trst, Corso Italia 24/III. (tel. 44-220); vendar naj prizadeva pošiljati pošto na naslov Trst, ul. Galati 22 - SAIMA. Zbornica že razpolaga posameznimi podjetjem vabilo za pristop.

TRŽASKI ŽUPAN POJDE V AMERIKO. Pred nekaj tedni je ameriški generalni konzul v Trstu Harold Sims izročil tržškemu županu ing. Bartoliju vabilo ameriške vlade na daljši obisk v Družene ameriške države. Ing. Bartolij bo gost ameriške vlade 50 dni; po ameriškem vabilu bi lahko ostal v Ameriki 90 dni. Vabilo pravi, da hočejo Američani pokazati ameriško demokracijo na delu tržškemu županu v obidniku demokracije v Trstu.

DESETLETNICO OBSTANKA je nedavno obhajal »Primorski dnevnik« v Trstu.

NOVO CESTNO KRIZISCE NA OPČINAH. Sedanje križišče nove avtomobilske ceste iz Trsta čez Opčine in Prose pri Gorici s cesto iz Trsta proti Sežani bodo zgradili na novo, in sicer tako, da bo sežanska cesta zgrajena kot podvoz. Prišli so že dovažati material za začasno stransko cesto.

NOVO NAROCILO ZDRUŽENIM JADRANSKIM LADUEDELNICAM. Genovaške plovnice družbe »Giacomo Costa fu Andrea« »Lloyd Tigullio« in »Marin Lloyd« so naročile pri Družini jadranskih ladjedelnih dveh ladij po 16.000 ton.

DOKTORIRAL JE NA TRZASKI GOSPODARSKI FAKULTETI Tržščenec Nebojša Višnjevec, in sicer s tezo o zunanji jugoslovanski trgovini. Čestitamo mlademu doktorju!

LADJO »PIAVE«, KI PRIPADA TRŽASKEMU LLOYDU, so odpeljali v Genova, in jo postavili na progo Genova-Konga.

OTROSKA PARALIZA V TRSTU. Po podatkih deželnega sveta za zdravstvo je bilo v času od 17. aprila do 24. junija v Trstu 19 primerov obolenja za otroško paralizo. Največ obolelih otrok ima okoli 7 let.

S TEMPERATURO RASTE KO- NJUNKTURA. V zadnjem času je v tržški okolici naraslo povpraševanje po stanovanjih in sobah za letno sezono,

ker je v Trstu pristisnila vročina z neznošno sopolico. Najemnine za takšna stanovanja so se nekoliko dvignile tudi zaradi tega, ker napovedujejo vremenoslovci vroče vreme v juliju.

socialni UTRINKI

32.000 SE JIH JE VRNILO DOMOV

Predstavnik nemške vlade je v Bournu izjavil, da je lansko leto zapustilo 32.000 oseb zahodnonemško republiko in odpotovalo v Vzhodno Nemčijo. Nekaj več kakor 40% teh ljudi je prej pribežalo iz Vzhodne Nemčije v Zahodno. Tu niso mogli najti zaposlitve. Komeno so se naveličali življenja v taboriščih in se odločili »za povratek«. Povprečno je pribežalo iz Vzhodne Nemčije okoli 50.000 ljudi na leto. Mnogo kmetov in obrtnikov prihaja a se vrača pogosto čez mejo. Predstavnik nemške vlade je obžaloval, da morajo begunci iz Vzhodne Nemčije dolgo čakati na delo v taboriščih.

GOSTOTA PREBIVALSTVA V ZAHODNI NEMCIJI NARASCA

Zahodna Nemčija spada med najgostejše obljubene dežele v Evropi. Dne 31. decembra lanskega leta je Z. Nemčija štela 49.763.400 prebivalcev, od katerih je bilo 23.406.500 moških in 26.356.900 žensk. Na kv. kilometer odpadajo torej 203 prebivalci. Na evropski celini prekašata Nemčijo samo še Nizozemska s 327 prebivalci in Belgija z 288 prebivalci. Tako je Zapadna Nemčija skoraj dosegla Veliko Britanijo s severno Irsko (208 prebivalcev na kv. km).

Porast prebivalstva v Zahodni Nemčiji treba pripisati predvsem stalnemu prilivu beguncev in izganencev iz Vzh. Nemčije. Ob koncu l. 1954 so nasteli v zvezni republiki 8.576.000 izganencev in 2.378.000 doseljencev. V primerjavi z l. 1939 se je prebivalstvo na področju Zahodne Nemčije povečalo za 10.426.000 oseb ali 25,5%, v glavnem zaradi dotoka beguncev, a v znatni meri tudi vsled naravnega prirastka.

DEVIZE NA NEMŠKEM TRGU. Bank der deutscher Laender obračunava devize po naslednjih tečajih: 1 egiptovski funt 12,05 mark G (Geld — denar), 12,05 DM B (Brief — pismo); 100 italijanskih lir 0,671 DM G, 0,673 B; 100 jugoslovanskih dinarjev 1,398 DM G, 1,402 DM B; 100 avstrijskih šilingov 16,135 DM G, 16,175 DM B; 100 portugalskih eskudov 14,50 DM G, 14,63 DM B; 100 grških drahem 14,00 DM G.

Evropski plačilni zvezi (EPU) so se dne 1. julija 1955 sklenili podaljšati življenje za eno leto, do 1. julija 1956. Anglija in Zah. Nemčija, ki sta v teku zadnjih dveh let dosegli tolikšno mero stabilnosti v svojih plačilnih bilancah, da je postalo sporno, ali imata od nadaljnjega članstva v EPU še kake koristi, sta se zavzemali za prosto zamenljivost valut, za odpravo EPU in za ustanovitev evropskega denarnega fonda na njenem mestu. Italija in Francija, ki sta v odnosu do EPU močno pasivni, pa na nastopili odločno za njeno podaljšanje, češ da bi nagel prehod na prosto zamenljivost valut povzročil pretresljaje v gospodarstvu evropskih držav, ki so članice unije.

Obveljalo je stališče Italije in Francije. Tako je bil obnovljen dosedanj mehanizem za nadaljnje leto. Medtem bodo strokovnjaki nadaljevali študij, kako bi s sistemom nekakšnega »klitanga« uglasili pot k prehodu iz EPU v sistem zamenljivosti valut in ustanovitvi evropskega denarnega fonda.

BOSCOLO & C.
TRST, TRIESTE - Alta Genova 10 - Tel. 36-117 23-657
Bejozavi: ROSCOLORIVA

Import Export

Kupujemo: odpadke metala, rezani les, jajca, kemične proizvode

Prodajamo: stroje, Diesel material in tehnične predmete

GIUSTINA
SOCIETÀ PER AZIONI
TORINO - VIA SERVAIS 125
TELEFONO 790-022

Univerzalni rektifikacijski stroj na hidravlični pritisk

MAGNAGHI
NADOMESTNI DELI
ZA URE VSEH VRST
Vsakovrstno orodje
TRIESTE, V. S. Lazzaro 8
TEL. 36-3-08

Drobnig Annibale
D. z o. j.
UV OZ - IZVOZ
SMREKOV LES
TRDI SLAVONSKI LES
SLAVONSKI PARKETI
Trst, ul. Pascoli 13
Tel. 90-978

„GOSPODARSTVO“
izhaja vsak drugi petek — UREDNIŠTVO in UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933 — CENA: posamezna številka lir 25, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 600 lir, polletna 350 lir. Pošt. ček račun »Gospodartvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 380 din, polletna 200 din; naroča se pri A.D.I.T.-u, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I tel. rač. pri Komunalni banki št. 60 KB-1-2-375 za cono B letna 380, poll. 200 se naročajo neposredno pri upravi »Gospodartva«. — CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini enega stolpca 40 lir, za inozemstvo 60 lir.
Odgov. urednik dr. Lojze Berce
Založnik: Založba »Gospodartva«
Tisk: Tiskarna »Graphis«

D. PIERI
TRST, TRIESTE, UL. MILANO 1/1
Telef. 29-812, Telgr. KAPI, Trieste
Import = Export vseh vrst
PLUTOVINE in GRADBEVNEGA MATERIALA

GOSTILNA FURLAN
REPENTABOR
DOMAČA KUHINJA IN PRISTNA VINA — CENE UGODNE!
Za morebitna naročila in rezervacije, kličite telefonsko celico Repentabor!

MAGAZZINI TOLENTINO
TRIESTE - VIA XXX OTTOBRE 5
VELIKA IZBIRA
PLETENIN - NOGAVIC
SRAJC - PERILA
KOPALNIH OBLEK
UGODNE CENE - ZAJAMČENO BLAGO!

EXPORTERVO
OBAVLJA NAJPOVOLJNJE PUTEM SVOJH RAZGRANATIH VEZA.
IZVOZ
REZANE GRADELIŠČARJE
REZANE GRADELIŠČARJE
RA DUŽICA HRASTOVH
CELULOZNOG DRVA
OGRIJEVNOG DRVA
Ž LJEZNIČKIH PRAGOVA
UGLA ŠUMSKOG I RE-
TORTNOG
ŠPERPLOČA I PANEL-
PLOČA
FURNIRA, PARKETA
SANDUKA, FACAČA
STOLICA IZ SAVIJENOG
DRVA
NAMJEŠTAJA RAZNOG
DRVNE GALANTERIE
ALATA STOLARSKOG
I TEŽGA
ČETAKA I RISTOVA
TANIN EKSTRAKT

**ESPORTAZIONE LEGNAMI
E PRODOTTI DEL LEGNO
IN TUTTO IL MONDO**

Agenzie in Italia:
Trieste: Rupena e Successori — Trieste via Udine 13
Milano: Ditta M. Freund — Milano via Unione 2

G. M. COLOMBIN & FIGLIO
UVOZ - IZVOZ
PLUTOVINE
in IZDELKOV
Trst, Ulica I. della Croce 4
TEL. 94-570
Tigr. COLINTER - TRIESTE

BRIC IVAN
GORICA - Ulica Croce št. 4
Telefoni: pisarna 3497
dom 3070

RADIO S. ROSELLI
Trieste, Trst via Tor S. Pietro 2, tel. 31294

Uvozno in izvozno podjetje — Zaloge televizorskih aparatov »Gelosco«, »Allochio Bachini«, »Condora«, »Kennedy« 17, 21 in 24 palcev. Radioaparati priznanih znamk z in brez »UKU«. Kontrolni radioaparati — Zaloge nadomestnih delov za televizijske aparate in radioaparate. Čevke najboljših znamk, amplifikatorji, antene za televizijske aparate in UKU. — Vseh vrst gramofonskih plošč s posnetki svetovnih orkestrrov in slavni pevcev.

„KELIM“ TEPIHE PRODAJA NA PONIŠAVLJE
TRŽASKEM VELESEJMU PODJETJE
OBISKOVALCI, obiščite nas v paviljonu namenjenem pod stopniščem palače narodov ob vhodu iz ulice Rossetti.
VELIKA IZBIRA po želji in okusu ročno izdelanih tepihov iz čiste volne in zajamčenih barv

LUIGI ZONGHER
Radio elektrika - Proradja in popravila. — Popravila tudi električne stroje.
IMPORT EXPORT
Gorica, Corso Verdi 1
Telefon: 23-64

PONIŠAVLJE EXPORT
PIROT JUGOSLAVIJA

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Zaloge kave so se na tržaškem tranzitnem trgu znatno skrčile; zaradi tega se je povprečje povečalo. Cene fco skladišče prosta luka so naslednje: Minas 2 51-52 dolarjev za 50 kg; Rio 5 48-49 dol.; Kostarika 535-555; Guatemala 520-540 sh.; Tanganika A 490-500; Kenya A 530-560; Uganda w. & c. 280 šilingov.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista fco skladišče prodajalca, v lirah za kg neto ponovno pretehtano: **brazilska kava:** Rio N. Y. 5 1200; Rio N. Y. 3 1200; Santos Superior 1440; Santos extra prime good to large bean 1405; Victoria 5 good to large bean 1160; **srednjeameriška kava:** Haiti naravna XXX 1405; San Salvador 1510; Kostarika 1590; **arabska kava:** Gimma 1195; Moka Hodeidah 1 1355; **afriška kava:** Uganda oprana in prečiščena 1050; **indonezijska kava:** Bali Robusta 10-12 odlic, nečisto 1100.

SLADKOR

TRST. Cene sladkorja so nekoliko popustile. Belgijski sladkor ne kvotira na tržaškem trgu. Sladkor s Kube ponuja po 105,50 dolarja za tona cif Trst. Angleški kristalni sladkor stane 42/18/9 funta šterlinga za tona cif Trst.

KAKAO

TRST. Najvažnejša svetovna tržišča kakava so nenadno oživela. Izvedenci predvidevajo, da bo letošnji pridelek v Braziliji manjši od prejšnjih.

Kvotacije na tržaškem trgu so naslednje: good fermented main crop God Coast 312/6 šilingov za 50 kg cif Trst; proti vkrcanju v juniju-avgustu, 315 šil.; proti vkrcanju v juniju-septembru in 317/6 proti vkrcanju v oktobru-decembru.

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki se je zanimanje osredotočilo na žito letošnjega pridelka. Cene novega pridelka so nekoliko višje od cen, ki so jih zabeležili lani ob istem času, čeprav je letošnji pridelek za 9 milijonov stotov višji od lanskega. Pričakujejo, da se bodo cene znižale, ko pride več novega žita na trg.

Cene drugih pridelkov so ostale skoraj neizpremenjene. Veliko škodo je prizadelo suša v nekaterih pokrajinah. Cene krme so izredno visoke za ta letni čas, ker je majška košnja dala znatno manjše količine sena. Zivinovenci so zaradi pomanjkanja krme prisiljeni prodajati živino; tako je cena padove, iz istih vzrokov se je cena koruze in otrobov zvišala.

Neoluščeni in oluščeni riž se držita na visokih kvotacijah. Cene olivnega olja so tudi v porastu. Cene masla in sira so ostale skoraj neizpremenjene. Prašci ne gredo od rok; cene zopet padajo.

ZITARICE

BRESCIA. Pšenica fina 7450-7500, dobra 1300-7400 lir za s'ot; korusa 5900-6000; oves 5700-6000; pšenična moka tipa »00« 10.400-11.000, tipa »0« 9700-9800, tipa »1« 9400-9500, tipa »2« 8800-8900; pšenična moka tipa »0« za testenine 10.400-10.600; pšenični zдроб tipa »0« 11.600-11.800, tipa »1« 11.300-11.500, tipa »2« 10.200-10.400; korusna moka 6500 do 6800; otrobi 4100-4200.

VERONA. Neoluščeni riž: Vialone 8800-9200; Vialone nano 8300-8700; R. B. 7400-7700; P. 6 in Maratelli 6800-7100. Oluščeni riž: Arborio 17.000-18.000; Vialone 16.200-17.000; Vialone nano 15 tisoč 20.000-17.000; R. B. 12.600-13.000; P. 6 in Maratelli 11.700-12.100.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave (prve-nice) breje težke 5 stotov 135-200.000 lir; glava: telce težke 2 stota 65-80.000; živina za delo: volji po težji 230-260 lir/kg; krave 200-260.000 lir glava; živina za zakol: volji težki 6 stotov I. 280-320, II. 190-220; krave 6 stotov težke I. 275 do 315, II. 190-220; junci 5 stotov težki I. 280-320, II. 210-270; telčki 380-450; molzne krave 180-250.000 lir; prašiči za rejo 15-20 kg 350-400 lir/kg, 20-25 kg 350-400; suhi prašiči 30-50 kg 370-390, 50-80 kg 340-480; debeli prašiči 100-150 kg 305-315; 150-200 kg 315-325, 200-250 kg 325-330; plemenski prašiči 30 kg težki 500-550. Konji za delo 80-110.000 lir glava; konji za zakol I. 230-250, II. 200 do 220; žrebeta za zakol 370-400; mežgi za delo 60-65 tisoč lir glava, mežgi za zakol I. 170-190 lir/kg, II. 140-150; osli za delo 50-60.000 lir glava; ovce 200-250 lir/kg; jagjenta 340-360.

KRMA

MANTOVA. Detelja I. košnje v razsutem stanju 2300 lir stot; pšenična slama slačena 600-650 lir stot.

PERUTNINA

PADOVA (Camposampiero). Piščanci 500-570 lir/kg, kokoši 600-520; negatke 600-620; pure 400-450; purani 400-450; gosi 320-370; race 350-370; zajci 230-240; piščeta 60-70 lir komad; plemenski goolbi 700-800, navadni goolbi 350-400; sveža jajca 20-21 lir komad.

MLEČNI IZDELKI

MILAN. Maslo iz smetanice krajevne proizvodnje 760 lir/kg; iz drugih krajev Lombardije 710; čajno maslo 820; sir grana proizv. 1953 730-760, proizv. 500-560; svež 330-350, star 30-60 dni 360

do 380; Sbrinz svež 400-420, postan 530 do 570; Emmenthal svež 450-490, postan 530-560; Provone svež 400-430, postan 470-510; Gorgonzola svež 250-270, postan 380-400; Italico svež 360-370, postan 400-430; Taleggio in quartirolo svež 280-300, postan 370-380.

OLJE

BARI. Olivno olje do 0,80% kisline 50.000-51.000 lir stot, do 1,20% kislin 49 tisoč do 50.000; do 2,50% kislin 48.300 do 49.000; do 5% kislin 47.500-48.000; dvakrat rafinirano tipa »A« 51.000-52.000, tipa »B« 46.000-47.500.

PARADIZNIKOVA MEZGA

PARMA. Trikrat koncentrirana paradiznikova meza v sodih 130 lir/kg; trikrat koncentrirana paradiznikova meza v skatlah od 200 g 210 lir/kg, dvakrat koncentrirana 200; trikrat koncentrirana v skatlah 500 g 180, dvakrat koncentrirana 170; trikrat koncentrirana meza v skatlah 1 kg 170; dvakrat koncentrirana 160; trikrat koncentrirana meza v skatlah 5 kg 155, dvakrat koncentrirana 140; trikrat koncentrirana meza v skatlah 10 kg 150, dvakrat koncentrirana 135 lir/kg.

ZELENJAVI IN SADJE

MILAN. Suh česen 45-50 lir/kg; korenje 58-65; ohrovt 22-23; čebula v koših

23-25; mlad fižol 100-120; fižol v stročju 80-95; bučice 20-30; paradizniki 120-165; zelena paprika 180-200; grob 80-90; krompir iz Neaplja 24-25; gobe 600-900; marelice 115-120; breskve 50-95; češnje 40 do 55; smokve 130-145; limone 90-100; pomaranče navadne 100-120; jabolka deljivci I. 100-120.

GRADBENI MATERIAL

MILAN. Navadna opeka 8900-9300 lir 1000 komadov; volatki 8 x 12 x 24 cm 9300-9800; volatki 4 x 15 x 30 cm 9800 do 10.300; pesek iz kamoloma 900 do 1000 lir kubni meter; rečni pesek 1050 do 1200 lir kub. m; cement Portland 1050-1170 lir stot; šipe za okna 1,6/1,9 mm 475-525 lir kvadratni meter.

VINO

TREVISIO. Clinton 10-11 stop. 5800 do 6200; Raboso Plave in Raboso Verona 10-11 stop. 6100-6600; Merlot in Cabernet 11-12 stop. 7300-9000; belo vino iz ravnine 10-11 stop. 6100-6700; belo iz Brd 10-11 stop. 6400-7000.

SKATLE ZA MESNATE IN RIBEJE KONZERVE IZ SINTEČNEGA MATERIALA so pričeli izdelovati v Nemčiji. Te sintetične skatle bodo vsekakor izpodrinile dosežanje pločevinaste, ker so prozorne, lažje in praktičnejše za odpiranje.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	31.5.	16.6.	27.6.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	199 1/2	196 3/4	199 3/8
Koruzna (stot. dol. za bušel)	143 —	142 1/2	142 1/2
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	39 —	40 —	40 —
Cin (stot. dol. za funt)	91.62	94.75	94.87
Svinec (stot. dol. za funt)	15 —	14.80	15 —
Cink (stot. dol. za funt)	12 —	12 —	12.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	23.20	23.20	23.20
Nikelj (stot. dol. za funt)	64.50	64.50	64.50
Bombaž (stot. dol. za funt)	34.65	34.60	34.75
Zivo srebro (stot. za steklenico)	320 —	290 —	283 —
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	54.50	60.50	60.50

LONDON	338 —	347 1/2	328 —
Baker (f. šter. za d. tono)	718 —	780 1/2	727 —
Cin (f. šter. za d. tono)	92 —	92 1/4	90 1/4
Svinec (f. šter. za d. tono)	104 —	102 3/4	102 1/2

SANTOS	386.80	420.50	420. —
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)			

Med važnejšimi spremembami na trgih surovin v zadnjem tednu zasluži omenbo nazadovanje cene volni. Temu nasprotno se je cena kavčuka ohranila na visoki ravni. Cena bakra sicer ne skače več, vendar je še vedno visoka.

ZITARICE

Trideset držav članic Združenih ameriških držav je sklenilo ohraniti površino posejano s pšenico na višini 55 milijonov akrov. V tednu do 24. junija je cena pšenice v Chicagu napredovala od 197 7/8 na 199 1/4 stotinke za bušel proti izročitvi v juniju; cena koruze je ostala v bistvu neizpremenjena 142 3/4 stotinke dolarja (142 5/8 teden popre).

SLADKOR, KAVA, KAKAO

V tednu do 24. junija je cena sladkorja v New Yorku popustila od 3.25 na 3.18 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. — Cena kavi je ostala v bistvu neizpremenjena 51.99 stotinke dolarja za funt (teden poprej 51.95) proti izročitvi v juniju. Računajo, da bo cena v bližnji bodočnosti nekoliko popustila. Pričakujejo razvrednotenje brazilskega kruzeira nasproti dolarju glede izvozne cene kave. Splošno sodijo, da bo pozneje cena kave še nazadovalejša, ker so statistični podatki o zalozah kave ugodni. Brazilija ima na razpolago 450.000 ton. Po podatkih ameriškega ministrstva za kmetijstvo bodo med sezono 1955/56, ki se začne 1. julija, na sicer polagov večje količine kave, in sicer 2.220.000 ton, medtem ko bo znalaša uporaba 1.960.000 ton. Brazilski pridelek bo v tej sezoni dosegel 1.080.000 ton, medtem ko je lansko leto znašal samo 870.000 ton. Računajo, da bo brazilska vlada razvrednotila tudi kruzeiro za izvoz kakava. V New Yorku je cena popustila od 36 na 33,60 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombaža je v New Yorku nazadovala od 35,10 na 34,80 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Mednarodni posvetovalni komite za bombaž se je sestel v Parizu, kjer je proučil položaj v zvezi s sezono 1955-56. Komite računa, da bo preostala svetovna zaloga bombaža ob prehodu v novo sezono večja, kakor je bila lansko leto. Skupe zaloge bodo v Združenih ameriških državah za 1 milijon večje, kakor so bile lansko leto. Pridelek Združenih držav v prihodnji sezoni cenijo na 10,5 do 11 milijonov bal. Zaloge bombaža v Evropi so razmeroma majhne.

V Aleksandriji je bombaž notiral 24. junija Karnak good 73,78 talarjev za kantar (74 teden poprej). Cena volni je v tednu do 24. junija v New Yorku popustila od 143,8 na 138,5 stotinke dolarja za funt. V Franciji (Roubaixu) je ostala neizpremenjena pri 1.135 frankov za kg; v Londonu česana vrste 46Sb 116 1/4 pence za funt (117 1/2 teden poprej). Cena popuša. Predvidevajo ugodno strižbo; tako računa ameriško ministrstvo za kmetijstvo, da bo svetovna proizvodnja leta 1955 dosegla 4.475

milijonov funtov, medtem ko je lani znašala 4.300 milijonov. Pridelek bo večji v Avstraliji, Novi Zelandiji, Južni Afriki, Rusiji in v nekaterih državah Srednjega vzhoda, medtem ko bo v Argentini in Urugvaju enak lanskemu. Po podatkih avstralske vlade bo letos proizvodnja rekordna ter bo dosegla 3,9 milijona bal, to je 210.000 bal več kakor lansko sezono.

KAVČUK

V New Yorku je cena kavčuka napredovala od 35,70 na 37, stotinke dolarja za funt proti izročitvi v juniju; v Londonu je vrsta RSS proti takojšnji uporabi plačilu stala 32 pri kupcu, 32 3/8 pri prodajalcu (penja za funt), prejšnji teden 31 1/2 in 32. Kavčuk je v zadnjem času dosegel najvišjo ceno po februarju 1952, a je nato prišel popuščati.

KOVINE

Cena elektrolitičnega bakra je še vedno visoka; v New Yorku 40,25 stotinke dolarja za funt (teden poprej 40,75). Iz New Yorka poročajo, da so naročila bakra še vedno za polovico večja, kakor so bila lansko leto, medtem ko je možnost dobave narasla sta za 30%. Računajo za možnost splošne stavke v industriji, ki pridobiva barvaste kovine. V Združenih državah se je izvršilo napovedano povijanje cene cinku, in sicer od 12 na 12,50 stotinke dolarja za funt. S tem je cink dosegel najvišjo ceno po januarju 1953. Cena svineca je ostala v New Yorku neizpremenjena pri 15 stotinke dolarja za funt. Antimon Laredo neizpremenjen pri 28,50; lito železo neizpremenjeno pri 56,59 dolarjev za tono, Buffalo 56,50, staro železo 34 dolarja za tono; živo srebro 288-291 dolarja za steklenico (288-301 teden poprej). Cene kovin v Zahodni Nemčiji 24. junija: cin 893 DM za 100 kg, svinec 139,50 in cink 116,25 DM.

CENE POMLADANSKEGA KROMPIRJA V NEMCIJI

Iz Hamburga poročajo, da so cene pomladanskega krompirja razmeroma visoke in to zaradi hladnega vremena. V Hamburgu stane nemški pomladanski krompir v trgovini na drobno 55-56 pfenigov za pol kg, se pravi, da je dražji kakor lansko leto. Italijanski krompir stane 38-43 pfenigov za pol kg.

EGIPTOVSKI RIZ ZA SOVJETSKJE PETROLEJSKE IZDELKE. Egipčani bodo tretjino svojega preostalega riza, to je okoli 150.000 ton zamenjali s sovjetskimi petrolejskimi izdelki. Ruski izvedenci so mnenja, da je omenjeni riz odlične kakovosti in da je tudi cena zadovoljiva.

AMERISKI AVTOMOBILI ZA BOLGARIJO. Ameriška vlada je dovolila izvoz 500 avtomobilov znamke »Chevrolet« v Bolgarijo. Vrednost izvoza znaša 1.017.000 dolarjev. To predstavlja največje ameriško dobavo sovjetskim za velnicam po letu 1949.

V vinogradu. Ponoviti moras žveplanje trt proti peronospori in proti oidiju (1% bordski brozgi prmešaš 1 kg škropilnega žvepla Mormino na 100 litrov vode). Zlasti temeljito moraš poškropiti grozdje, ki se je od zadnjega škropljenja gotovo že močno odebello in sta deda in veter že odnesla zadnje škropljenje raz trt. Odstranjuj za listnike in preščitni na dolgo tudi mladike, ki so namenjene za rodni les v prihodnjem letu. Mlade cepiče trt odgrebi nekoliko in odreži korenine, ki so morebiti pognale. Grozdni molj ali črvice kiseljaka ima v tem času svoje grobo pokolenje in moraš ga zatirati. Še preden se njegova gosenciča zarige v jagodo. Tega škodljivca zatiraj tudi s škropljenjem in sicer z DDT pripravki (Gesacol) ki jih lahko prirešaš bordski brozgi in škropilnemu žveplu.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 - TELEFON ŠT. 54-58

Odberi pravočasno semenski krompir

Vedno pogostje slišimo, da domače sorte krompirja ne dajejo več zadovoljivega pridelka, da so se, kakor pravimo, izrodile. Nekateri predlagajo, naj bi v tujni poiskali sorto krompirja, ki se ne bi izrodila. Tako sorto zamažimo isčemo. Izrodi se namreč prej ali slej vsaka sorta, če pridelovanje s premešano odbiro najbolj zdravih rastlin ne poskrbi, da ostane krompir tako zdrav, kakor je bil, ko smo vrsto prvi dobili. Res, je da so posamezne sorte proti izroditvi različno odporne, saj nam to dokazujejo oneida, kresnik in rožnik, dočim so nekateri druge sorte zelo naglo propadle in se porazgubile. Vendar tudi te sorte sešamo opajo, saj imo ne dajajo več zadovoljivega pridelka.

V kmetijsko naprednih državah dosega povprečne pridelke po 200 in več metriskih centov na hektar predvsem zato, ker krompir za seme odбираjo že na njivi in ne šele v kleti. Z odbiro v kleti dobimo namreč na videz sicer zdravih in lepih gomoljev, ki so od bolnih rastlin. Če te gomolje pojadimo, bodo iz njih zrastle bolne rastline, ki ne morejo dati obilnega pridelka. Namesto 10 do 20 zdravih gomoljev dobimo od bolne rastline enega velikega in nekoliko drobnih. Za seme moramo zato odbrati krompir že na njivi. Le tako bomo resnično zboljšali domače sorte krompirja in znatno povečali hektarski pridelek. Z delom začnimo že letos.

ODBERIMO NAJBOLJ ZDRAVE IN SORTNO ČISTE RASTLINE!

Ce opazujemo krompir med rastjo, vidimo, da so nekatere rastline bujnejše, lepo zelene in ne kažejo nobenih bolezenskih znakov. Take, najbolj zdrave rastline, ki morajo biti tudi sortno čiste (imeti morajo enako barvo cveta, listov stebel itd.), zaznamujemo s palicami, kolikoli ali vidnimi trakovi. Ne zaznamujemo pa tistih na videz sicer zdravih rastlin, ki imajo koru sebe bolne sosedice, ker je zelo verjetno, da so že okužene, da je bolezenski znak še niso vidni. Izberimo, če je le mogoče, vsaj tisto rastlin, da bo njihov pridelek za dostoval prihodnje leto za seme. Za 1 hektar potrebujemo okrog 200 rastlin, če računamo,

Kmet in vrtnar v juniju

Na njivi in na polju. Ne odlašaj z žetvijo in pozanji žito, preden popolnoma dozori v klasju, ker sicer boš imal prazno slamo. Zadnji čas je, da se ješ einkvanti in ajdo, ker bodi sicer težko dozorela v jeseni. Koruso moraš okopati in osipati, preden požene cvetje in storže. Če je zastala v rasti in ima blado listje, pomagaj ji z dušičnimi gnojili (30 kg solitrata ali pa žvepleno kislega amonijaka na hektar).

Predelaj moras dobro krompiriške in paradizničke, da jih ni napadel krompirjavec ali korlaridski hrošč. Najdobje tega hudega škodljivca moras takoj nalezati na pristojno mesto in zatirati ga brez odlašanja s požaruom in istočasno s sosedo po strokovnih navodilih.

Zgodnji krompir moraš izkopati, dokler je krompirjavec še nekoliko zelen, zlasti če je pridelek namenjen za seme. Pripravi vse potrebno, za izkopavanje ranega krompirja: ljudi, orodje, vreče in šrambo. Krompir za seme, vsaj za lastno rabo, odbraj takoj pri izkopavanju od grmov, ki si jih že prej zaznamoval kot najlepše.

Ne pozabi tudi na setev koruze za zeleno pašo, da boš z njo prihranil več sena za zimo.

Na vrtnu. Ob tem času moramo vrtnino pridno zalivati, posebno pa zelenjavu. Presajaj cvetočo, pozno zelje in ohrovt ter gomoljasto zeleno. Saj zopet korenček za pozno jeseň. Primeren je čas setve brokeli, rdečega radiča, ciktorije in prve solate endivije.

Semenice petršilja, zelene, radiča, solate in drugih vrtnin moraš pobrati, preden se popolnoma posušijo, da se pri pobiranju ne osuje preveč semena. Zaradi tega pobiraj semenice najrajši zgodaj zjutraj ali pa ob oblačnem vremenu.

Nasade paradiznikov in jajčevcev ali melancanov moraš večkrat pregledati, da se v njih ne razmnoži kolaridski hrošč. Poletna suša in vročina sta zelo primerni za zatiranje raznih plevelov, ki se množijo tudi s koreninami in njihovimi deli kakor n. pr. pirilica ali grana, dišča meta, slak in drugi.

V vinogradu. Ponoviti moras žveplanje trt proti peronospori in proti oidiju (1% bordski brozgi prmešaš 1 kg škropilnega žvepla Mormino na 100 litrov vode). Zlasti temeljito moraš poškropiti grozdje, ki se je od zadnjega škropljenja gotovo že močno odebello in sta deda in veter že odnesla zadnje škropljenje raz trt. Odstranjuj za listnike in preščitni na dolgo tudi mladike, ki so namenjene za rodni les v prihodnjem letu. Mlade cepiče trt odgrebi nekoliko in odreži korenine, ki so morebiti pognale. Grozdni molj ali črvice kiseljaka ima v tem času svoje grobo pokolenje in moraš ga zatirati. Še preden se njegova gosenciča zarige v jagodo. Tega škodljivca zatiraj tudi s škropljenjem in sicer z DDT pripravki (Gesacol) ki jih lahko prirešaš bordski brozgi in škropilnemu žveplu.

likansko škodo v vinogradih in na posevkih. Ponekod, zlasti v občinah Rogasčev in Markovci, je bil letošnji pridelek popolnoma uničen.

NAPOVEDUJEJO DOBRO ŽITNO LETINO

Nekateri italijanski strokovnjaki napovedujejo letos dobro žitno letino v Italiji. Tako naj bi Italija letos pridelala okoli 80 milijonov stotov pšenice, se pravi okoli 10 milijonov več kakor lansko leto. Drugi so zopet mnenja, da je težko napovedati, kakšna bo pravzaprav letina. Opazujajo, da so tudi lansko leto bile napovedi izredno ugodne. Končno pa se je pokazalo, da so bile preoptimistične. Leta 1953 so v Italiji pridelali povprečno 19 stotov na hektar, lansko leto pa samo 15,1 stotov. Letos računajo, da bo znašal pridelek 17 stotov na hektar. Država odkupuje žito stalno po isti ceni od leta 1952. Zajemljena je stara cena za odkup 16 milijonov stotov. Tako bodo za mehko pšenico plačevali 6.800 v Severni in Srednji Italiji, razen v Laciju, Abrucih in v pokrajini Grosseto. V teh deželah in v Južni Italiji razen Kalabrije in Lukanije bo odkupna cena 7.050; na otokih pri Kalabriji in Lukaniji pa 7.300 lir. Žito mora biti povsem zdravo in vsebovati 75 kg na hektar. Drugo je vprašanje, kakšna bo cena na prostem trgu. Na mednarodnem trgu niso nastale glede cene bistvene spremembe, pač pa je cena na notranjem trgu poskočila od 6.800 na 7.800-8.000 lir za stot. Zato zahtevajo pridelovalci pšenice, da bi država povišala temu primerno odkupno ceno.

Najbolj hvaležna detelja. Ob suši zapazimo posamezne šope lucerne ali nemške detelje, ki se po mejah, po starih in opušenih deteljiških razlikujejo kakor noč in dan od drugih trav in zelišč. Zanimivo je videti te šope bujno rastoče lucerne sredi druge trave.

To priča, da ima lucerna lastnosti, s katerimi prekašuje druge detelje in ji dajejo posebno v naših krajih toliko večjo vrednost. Predvsem kažejo ti šopi detelje, da je lucerna bolj trpežna kot mislimo. Ako nam ta detelja po njivah že s 5, ali 6. letom odpove, so krivi razni neugodni pogoji, ki jo zatirajo v njeni rasti, kot n. pr. trava, ki je lucerna ne mara, miši, hrošči, pomanjkanje apna v zemlji i. dr.

Najbolj hvaležna detelja

Nedvomno bi se dala trpežnost lucerne povsod dvigniti, če bi zanjo storili, kar zasluži. Ta detelja pa se odlikuje tudi s svojo odpornostjo proti suši in s svojo veliko rodovitnostjo. To je pripisati njenim